

नेपाल राष्ट्र बैंक

बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग

यस बैंकबाट “क”, “ख” र “ग” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुलाई जारी गरिएको निर्देशनमा भएको थप/संशोधन/परिमार्जन सम्बन्धी विवरण

२०७२ साउन

क्र.सं	निर्देशन/बुँदा/उपबुँदा	विद्यमान व्यवस्था	थप/संशोधन/परिमार्जन
१.	ई. प्रा. निर्देशन नं. १/०७१ को बुँदा नं. १	१. कायम गर्नु पर्ने न्यूनतम पुँजीकोष इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले आफ्नो जोखिम भारित सम्पत्तिको आधारमा देहाय बमोजिम न्यूनतम पुँजीकोषको अनुपात कायम गर्नु पर्नेछ ।	१. कायम गर्नु पर्ने न्यूनतम पुँजीकोष इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले आफ्नो कुल जोखिम भारित सम्पत्तिको आधारमा देहाय बमोजिम न्यूनतम पुँजीकोष अनुपात कायम गर्नु पर्नेछ ।
२.	ई. प्रा. निर्देशन नं. १/०७१ को बुँदा नं. २	२. पुँजीकोषराष्ट्रियस्तर कार्यक्षेत्र भएका “ख” वर्गका विकास बैंकहरुले समेत विद्यमान व्यवस्थाका अतिरिक्त समानान्तर (Parallel) रुपमा पुँजीकोष पर्याप्तता अनुपातका विवरणहरु तथा वार्षिक विवरणहरु उक्त अनुसूची १.१ मा तोकिए बमोजिम नियमित रुपमा सम्बन्धित सुपरिवेक्षण विभागमा पेश गर्नु पर्नेछ ।	२. पुँजीकोषराष्ट्रियस्तरका “ख” वर्गका विकास बैंकहरुले समेत विद्यमान व्यवस्थाका अतिरिक्त समानान्तर (Parallel) रुपमा पुँजीकोष पर्याप्तता अनुपातका विवरणहरु तथा वार्षिक विवरणहरु उक्त अनुसूची १.१ मा तोकिए बमोजिम नियमित रुपमा सम्बन्धित सुपरिवेक्षण विभागमा पेश गर्नु पर्नेछ ।
३.	ई. प्रा. निर्देशन नं. १/०७१ को बुँदा नं ३ को उपबुँदा नं १	प्राथमिक पुँजी गणना गर्दा देहायका शीर्षकहरुमा रहेको रकम घटाउनु पर्नेछ :- (क) ख्याति (Goodwill), (ख) यस बैंकले तोकेको सीमाभन्दा बढी हुने गरी संगठित संस्थाको सेयर तथा सुरक्षणपत्रहरुमा लगानी गरेको रकम, (ग)..... (घ)..... (ङ)..... (च) (छ) (ज)	प्राथमिक पुँजी गणना गर्दा देहायका शीर्षकहरुमा रहेको रकम घटाउनु पर्नेछ :- (क) ख्याति (Goodwill), (ख) स्थगन कर सम्पत्ति (Deferred Tax Assets) (ग) यस बैंकले तोकेको सीमाभन्दा बढी हुने गरी संगठित संस्थाको सेयर तथा सुरक्षणपत्रहरुमा लगानी गरेको रकम, (घ)..... (ङ)..... (च) (छ) (ज) (झ)

क्र.सं	निर्देशन/बुँदा/उपबुँदा	विद्यमान व्यवस्था	थप/संशोधन/परिमार्जन																																																		
४.	ई. प्रा. निर्देशन नं. १/०७१ को बुँदा नं ३ को उपबुँदा नं २	(क) सामान्य कर्जा नोक्सानी व्यवस्था यस शीर्षक अन्तर्गत <u>असल</u> कर्जाको निमित्त व्यवस्था गरिएको रकम मात्र समावेश गर्नु पर्नेछ।	(क) सामान्य कर्जा नोक्सानी व्यवस्था यस शीर्षक अन्तर्गत <u>सक्रिय</u> कर्जाको निमित्त व्यवस्था गरिएको रकम मात्र समावेश गर्नु पर्नेछ।																																																		
५.	ई. प्रा. निर्देशन नं. १/०७१ को बुँदा नं ५ को उप बुँदा नं १	(१) वासलात भित्रका सम्पत्तिहरुमा जोखिम भार ("ख" र "ग" वर्गको हकमा): <table border="1" data-bbox="583 451 1062 690"> <tr> <td>वासलातभित्रका शीर्षक</td> <td>जोखिम भार (प्रतिशत)</td> </tr> <tr> <td>नगद मौज्दात</td> <td>०</td> </tr> <tr> <td>सुन मौज्दात (विनिमय योग्य)</td> <td>०</td> </tr> <tr> <td>.....</td> <td></td> </tr> </table>	वासलातभित्रका शीर्षक	जोखिम भार (प्रतिशत)	नगद मौज्दात	०	सुन मौज्दात (विनिमय योग्य)	०		(१) वासलात भित्रका सम्पत्तिहरुमा जोखिम भार ("ख" र "ग" वर्गको हकमा): <table border="1" data-bbox="1381 451 1881 727"> <tr> <td>वासलातभित्रका शीर्षक</td> <td>जोखिम भार (प्रतिशत)</td> </tr> <tr> <td>नगद मौज्दात</td> <td>०</td> </tr> <tr> <td>सुन मौज्दात (विनिमय योग्य)</td> <td>०</td> </tr> <tr> <td>.....</td> <td></td> </tr> <tr> <td>गैर बैकिङ्ग सम्पत्ति</td> <td>१००</td> </tr> </table>	वासलातभित्रका शीर्षक	जोखिम भार (प्रतिशत)	नगद मौज्दात	०	सुन मौज्दात (विनिमय योग्य)	०		गैर बैकिङ्ग सम्पत्ति	१००																																
वासलातभित्रका शीर्षक	जोखिम भार (प्रतिशत)																																																				
नगद मौज्दात	०																																																				
सुन मौज्दात (विनिमय योग्य)	०																																																				
.....																																																					
वासलातभित्रका शीर्षक	जोखिम भार (प्रतिशत)																																																				
नगद मौज्दात	०																																																				
सुन मौज्दात (विनिमय योग्य)	०																																																				
.....																																																					
गैर बैकिङ्ग सम्पत्ति	१००																																																				
६.	ई. प्रा. निर्देशन नं. १/०७१ को ने.रा. बैंक निर्देशन फाराम नं १.१	<table border="1" data-bbox="594 748 1050 1291"> <tr> <th colspan="2">विवरण</th> </tr> <tr> <td colspan="2">(क) प्राथमिक पुँजी</td> </tr> <tr> <td>१) चुक्ता पुँजी (साधारण सेयर)</td> <td></td> </tr> <tr> <td>२)</td> <td></td> </tr> <tr> <td>३)</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="2">घटाउने :</td> </tr> <tr> <td>- ख्याति (Goodwill) वापतको रकम</td> <td></td> </tr> <tr> <td>- सीमाभन्दा</td> <td>बढी</td> </tr> <tr> <td>सेयर, सुरक्षणपत्रमा</td> <td>लगानी</td> </tr> <tr> <td>गरिएको रकम</td> <td></td> </tr> <tr> <td>-</td> <td></td> </tr> <tr> <td>-</td> <td></td> </tr> </table>	विवरण		(क) प्राथमिक पुँजी		१) चुक्ता पुँजी (साधारण सेयर)		२)		३)		घटाउने :		- ख्याति (Goodwill) वापतको रकम		- सीमाभन्दा	बढी	सेयर, सुरक्षणपत्रमा	लगानी	गरिएको रकम		-		-		<table border="1" data-bbox="1402 756 1860 1349"> <tr> <th colspan="2">विवरण</th> </tr> <tr> <td colspan="2">(क) प्राथमिक पुँजी</td> </tr> <tr> <td>१) चुक्ता पुँजी (साधारण सेयर)</td> <td></td> </tr> <tr> <td>२)</td> <td></td> </tr> <tr> <td>३)</td> <td></td> </tr> <tr> <td colspan="2">घटाउने :</td> </tr> <tr> <td>- ख्याति (Goodwill) वापतको रकम</td> <td></td> </tr> <tr> <td>- स्थगन कर सम्पत्ति (Deferred Tax Assets)</td> <td></td> </tr> <tr> <td>- सीमाभन्दा</td> <td>बढी</td> </tr> <tr> <td>सेयर, सुरक्षणपत्रमा</td> <td>लगानी</td> </tr> <tr> <td>गरिएको रकम</td> <td></td> </tr> <tr> <td>-</td> <td></td> </tr> <tr> <td>-</td> <td></td> </tr> </table>	विवरण		(क) प्राथमिक पुँजी		१) चुक्ता पुँजी (साधारण सेयर)		२)		३)		घटाउने :		- ख्याति (Goodwill) वापतको रकम		- स्थगन कर सम्पत्ति (Deferred Tax Assets)		- सीमाभन्दा	बढी	सेयर, सुरक्षणपत्रमा	लगानी	गरिएको रकम		-		-	
विवरण																																																					
(क) प्राथमिक पुँजी																																																					
१) चुक्ता पुँजी (साधारण सेयर)																																																					
२)																																																					
३)																																																					
घटाउने :																																																					
- ख्याति (Goodwill) वापतको रकम																																																					
- सीमाभन्दा	बढी																																																				
सेयर, सुरक्षणपत्रमा	लगानी																																																				
गरिएको रकम																																																					
-																																																					
-																																																					
विवरण																																																					
(क) प्राथमिक पुँजी																																																					
१) चुक्ता पुँजी (साधारण सेयर)																																																					
२)																																																					
३)																																																					
घटाउने :																																																					
- ख्याति (Goodwill) वापतको रकम																																																					
- स्थगन कर सम्पत्ति (Deferred Tax Assets)																																																					
- सीमाभन्दा	बढी																																																				
सेयर, सुरक्षणपत्रमा	लगानी																																																				
गरिएको रकम																																																					
-																																																					
-																																																					
७.	ई. प्रा. निर्देशन नं. १/०७१ अनुसूची १.१ Capital Adequacy	d. General loan loss provision limited to a maximum of 1.25% of total Risk Weighted Exposures. General loan loss provision refers to the provisions created in respect of <u>Pass Loans</u> only and it does not include	d. General loan loss provision limited to a maximum of 1.25% of total Risk Weighted Exposures. General loan loss provision refers to the provisions created in respect of <u>Performing Loans</u> only and it does not																																																		

क्र.सं	निर्देशन/बुँदा/उपबुँदा	विद्यमान व्यवस्था	थप/संशोधन/परिमार्जन																																
	Framework को बुँदा न. २.३ को (d)	provisions of rescheduled/restructured and classified loans.	include provisions of rescheduled/restructured and classified loans.																																
८.	ई. प्रा. निर्देशन नं. १/०७१ अनुसूची १.१ Capital Adequacy Framework को बुँदा न. २.४	2.4 DEDUCTIONS FROM CORE (TIER 1) CAPITAL: a. Book value of goodwill. b. Miscellaneous expenditure to the extent not written off. c. d.	2.4 DEDUCTIONS FROM CORE (TIER 1) CAPITAL: a. Book value of goodwill b. Deferred Tax Assets c. Miscellaneous expenditure to the extent not written off. d. e.																																
९.	ई. प्रा. निर्देशन नं. १/०७१ अनुसूची १.१ Capital Adequacy Framework को बुँदा न. ३.३ को (d) को न. २	<table border="1"> <tr> <td>ECA risk scores</td> <td>0-1</td> <td>2</td> <td>3</td> <td>4 to 6</td> <td>7</td> </tr> <tr> <td>Risk weights</td> <td>20%</td> <td>50%</td> <td>100%</td> <td>100%</td> <td>150%</td> </tr> </table>	ECA risk scores	0-1	2	3	4 to 6	7	Risk weights	20%	50%	100%	100%	150%	<table border="1"> <tr> <td>ECA risk scores</td> <td>0-1</td> <td>2</td> <td>3 to 6</td> <td>7</td> </tr> <tr> <td>Risk weights</td> <td>20%</td> <td>50%</td> <td>100%</td> <td>150%</td> </tr> </table>	ECA risk scores	0-1	2	3 to 6	7	Risk weights	20%	50%	100%	150%										
ECA risk scores	0-1	2	3	4 to 6	7																														
Risk weights	20%	50%	100%	100%	150%																														
ECA risk scores	0-1	2	3 to 6	7																															
Risk weights	20%	50%	100%	150%																															
१०.	ई. प्रा. निर्देशन नं. १/०७१ अनुसूची १.१ Capital Adequacy Framework को Form no. 1	<table border="1"> <tr> <th colspan="2">1.2 CAPITAL</th> </tr> <tr> <th colspan="2">Core Capital (Tier 1)</th> </tr> <tr> <td>i</td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td>j</td> <td>Dividend Equalization Reserves</td> </tr> <tr> <td>K</td> <td>Deferred Tax Reserve</td> </tr> <tr> <td>l</td> <td>Other Free Reserve</td> </tr> <tr> <td>m</td> <td>Less: Goodwill</td> </tr> <tr> <td>n</td> <td>Less: Fictitious Assets</td> </tr> </table>	1.2 CAPITAL		Core Capital (Tier 1)		i	j	Dividend Equalization Reserves	K	Deferred Tax Reserve	l	Other Free Reserve	m	Less: Goodwill	n	Less: Fictitious Assets	<table border="1"> <tr> <th colspan="2">1.2 CAPITAL</th> </tr> <tr> <th colspan="2">Core Capital (Tier 1)</th> </tr> <tr> <td>i</td> <td>.....</td> </tr> <tr> <td>j</td> <td>Dividend Equalization Reserves</td> </tr> <tr> <td>k</td> <td>Other Free Reserve</td> </tr> <tr> <td>m</td> <td>Less: Goodwill</td> </tr> <tr> <td>n</td> <td>Less: Deferred Tax Assets</td> </tr> <tr> <td>o</td> <td>Less: Fictitious Assets</td> </tr> </table>	1.2 CAPITAL		Core Capital (Tier 1)		i	j	Dividend Equalization Reserves	k	Other Free Reserve	m	Less: Goodwill	n	Less: Deferred Tax Assets	o	Less: Fictitious Assets
1.2 CAPITAL																																			
Core Capital (Tier 1)																																			
i																																		
j	Dividend Equalization Reserves																																		
K	Deferred Tax Reserve																																		
l	Other Free Reserve																																		
m	Less: Goodwill																																		
n	Less: Fictitious Assets																																		
1.2 CAPITAL																																			
Core Capital (Tier 1)																																			
i																																		
j	Dividend Equalization Reserves																																		
k	Other Free Reserve																																		
m	Less: Goodwill																																		
n	Less: Deferred Tax Assets																																		
o	Less: Fictitious Assets																																		
११.	इ.प्रा.निर्देशन नं. २/७१ पत्र संख्या वै.वि.नि.वि./नीति/परिपत्र/कखग/२०/०७१/७२ मिति: २०७१/१२/१८ मा जारी निर्देशन	१.१ (घ) साँवा र व्याज नियमित रुपमा भुक्तानी भएतापनि लगातार दुई वर्ष देखि संचालन नगदप्रवाह वा नेटवर्थ ऋणात्मक रहेका फर्म, कम्पनी वा संस्थालाई प्रवाहित अल्पकालीन वा चालुपूँजी कर्जा ।	१.१ (घ) साँवा र व्याज नियमित रुपमा भुक्तानी भएतापनि लगातार दुई वर्ष देखि खुद नोक्सानीमा रहेका वा नेटवर्थ ऋणात्मक रहेका फर्म, कम्पनी वा संस्थालाई प्रवाहित अल्पकालीन वा चालुपूँजी कर्जा ।																																
१२.	इ.प्रा. निर्देशन नं २/७१ कर्जा/सापटको वर्गीकरण र कर्जा नोक्सानी सम्बन्धी	२१. टि.आर.कर्जा (Trust Receipt Loan) सम्बन्धमा ट्रष्ट रिसिप्ट कर्जा (TR Loan) वा त्यस्तै प्रकृतिका आयात कर्जा प्रदान गर्दा अधिकतम १२० दिनसम्मको अवधिको लागि मात्र प्रवाह गर्न पाइने छ ।	२१. टि.आर.कर्जा (Trust Receipt Loan) सम्बन्धमा । ट्रष्ट रिसिप्ट कर्जा (TR Loan), बिल्स डिस्काउन्टिङ्ग वा त्यस्तै प्रकृतिका आयात कर्जा प्रदान गर्दा अधिकतम १२० दिनसम्मको अवधिको लागि मात्र																																

क्र.सं	निर्देशन/बुँदा/उपबुँदा	विद्यमान व्यवस्था	थप/संशोधन/परिमार्जन
	व्यवस्था		कर्जा प्रवाह गर्न पाइने छ ।
१३.	इ.प्रा. निर्देशन नं. २/०७१ बुँदा नं. १८ (क)	(क) बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले प्रक्रिया पूरा गरी जारी गरेका बैंक जमानत -Bank Guarantee_ बापतको रकम कुनै कारण परी Beneficiary लाई भुक्तानी दिनु पर्ने अवस्थामा माग दावी परेको सात दिनभित्र भुक्तानी दिने/नदिने सम्बन्धमा टुङ्गो लगाइसक्नु पर्नेछ ।	(क) बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले जारी गरेका बैंक जमानत (Bank Guarantee) बापतको रकम Beneficiary लाई भुक्तानी दिनु पर्ने अवस्थामा माग दावी परेको सात दिनभित्र भुक्तानी दिने/नदिने सम्बन्धमा टुङ्गो लगाइसक्नु पर्नेछ । साथै, International Chamber of Commerce, Uniform Rules for Demand Guarantee (URDG) अन्तर्गत जारी बैंक जमानतहरूको हकमा भने URDG मा भएका व्यवस्थाहरूको अधिनमा रही भुक्तानी सम्बन्धी निर्णय गर्नु पर्नेछ ।
१४.	इ.प्रा.निर्देशन नं. २/०७१ बुँदा नं. ३२	३२. चालुपूँजी प्रकृतिका कर्जा सम्बन्धी व्यवस्था: यस बैंकबाट इजाजतपत्रप्राप्त "क", "ख" र "ग" वर्गका संस्थाले प्रवाह गर्ने चालु पूँजी प्रकृतिका कर्जा (ओभरड्राफ्ट कर्जा, चालु पूँजी कर्जा, क्यास क्रेडीट कर्जा, डिमाण्ड लोन, ट्रष्ट रिसिप्ट कर्जा, अल्पकालीन कर्जा आदि र "क" वर्गका संस्थाको हकमा हाइपोथिकेसन कर्जा समेत) उपयोग गर्ने ग्राहकहरूबाट हुने बहुवैकिङ्ग (Multiple Banking) कारोवारलाई व्यवस्थित गर्न देहायको व्यवस्था जारी गरिएको छ :- (१) (२) (३).	३२. चालुपूँजी प्रकृतिका कर्जा सम्बन्धी व्यवस्था: १. यस बैंकबाट इजाजतपत्रप्राप्त "क", र "ख" वर्गका संस्थाले प्रवाह गर्ने चालु पूँजी प्रकृतिका कर्जा (ओभरड्राफ्ट कर्जा, चालु पूँजी कर्जा, क्यास क्रेडीट कर्जा, डिमाण्ड लोन, ट्रष्ट रिसिप्ट कर्जा, अल्पकालीन कर्जा आदि र "क" वर्गका संस्थाको हकमा हाइपोथिकेसन कर्जा समेत) उपयोग गर्ने ग्राहकहरूबाट हुने बहुवैकिङ्ग (Multiple Banking) कारोवारलाई व्यवस्थित गर्न देहायको व्यवस्था जारी गरिएको छ :- (क) (ख) (ग)
१५.	इ.प्रा.निर्देशन नं. २/०७१ बुँदा ३२ (४)	सम्बन्धित ग्राहकबाट आफ्नो Stock तथा Receivables को विवरण कम्तीमा प्रत्येक तीन/तीन महिनामा प्राप्त गर्नु पर्नेछ । सो विवरण प्राप्त भए पछि इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले संयुक्त वा छुट्टाछुट्टै रुपमा ग्राहकको Stock तथा Receivables को निरीक्षण गरी Stock तथा Ageing सहितको Receivables निरीक्षण प्रतिवेदन पारीपासुमा समावेश इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरू बीच आपसमा आदान प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ । Stock तथा Receivables निरीक्षण गर्दा कुल कर्जा सीमाको लागि आवश्यक पर्ने Stock तथा Receivables को मुल्य कम हुन गएमा सहभागी इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरूले त्यस्तो ग्राहकको कर्जा सीमा पुनरावलोकन गरी नयाँ कर्जा सीमा कायम गर्नु पर्नेछ । प्रवाह भैसकेको रकम बढि देखिएमा सीमाभित्र ल्याउनु पर्नेछ ।	बुँदा ३२ को उपबुँदा २. बैंक तथा वित्तीय संस्थाले चालु पूँजी प्रकृतिका कर्जा प्रदान गरेको अवस्थामा सम्बन्धित ग्राहकबाट आफ्नो Stock तथा Receivables को विवरण कम्तीमा प्रत्येक तीन/तीन महिनामा प्राप्त गर्नु पर्नेछ । सो विवरण प्राप्त भए पछि इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले ग्राहकको Stock तथा Receivables को निरीक्षण गरी Stock तथा Ageing सहितको Receivables निरीक्षण प्रतिवेदन तयार गर्नुपर्नेछ, र सो प्रतिवेदन बहुवैकिङ्गको हकमा पारीपासुमा समावेश इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरू बीच आपसमा आदान प्रदान गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ । Stock तथा Receivables निरीक्षण गर्दा कुल कर्जा सीमाको लागि आवश्यक पर्ने Stock तथा Receivables को मुल्य कम हुन गएमा इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले त्यस्तो ग्राहकको कर्जा सीमा पुनरावलोकन गरी नयाँ कर्जा सीमा

क्र.सं	निर्देशन/बुँदा/उपबुँदा	विद्यमान व्यवस्था	थप/संशोधन/परिमार्जन
			<p>कायम गर्नु पर्नेछ । प्रवाह भैसकेको रकम बढि देखिएमा सीमाभित्र ल्याउनु पर्नेछ ।</p> <p>साथै Stock को धितोमा कर्जा प्रवाह गर्ने भएमा ऋण पुर्ण रुपमा सुरक्षित हुने गरी धितोमा रहेको सम्पत्तिको बीमा अनिवार्य रुपले गराउनु पर्नेछ ।</p>
१६.	इ.प्रा.निर्देशन नं. २/०७१ बुँदा ३२ (५)	<p>इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले ग्राहकको कर्जा सीमा निर्धारण गर्दा गत वर्षको लेखापरीक्षण भएको वित्तीय विवरण, कम्तीमा आगामी ३ वर्षसम्मको अनुमानित वित्तीय विवरण, ग्राहकले पेश गरेको व्यावसायिक योजना आदिको आधारमा आवश्यक चालु पुँजी कर्जाको सीमा निर्धारण गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>तर पछिल्लो आ.व. को लेखापरीक्षण सम्पन्न हुन बाँकी भएको स्पष्ट कारण सहित ग्राहकले त्यस्तो वित्तीय विवरण पेश हुन नसक्ने निवेदन दिएमा इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले त्यस्तो वित्तीय विवरण पेश गर्न मनासिव माफिकको समय दिन सक्नेछ ।</p>	<p>बुँदा ३२ को उपबुँदा ३</p> <p>इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले ग्राहकको कर्जा सीमा निर्धारण गर्दा गत वर्षको लेखापरीक्षण भएको वित्तीय विवरण, कम्तीमा आगामी ३ वर्षसम्मको अनुमानित वित्तीय विवरण, ग्राहकले पेश गरेको व्यावसायिक योजना आदिको आधारमा आवश्यक चालु पुँजी कर्जाको सीमा निर्धारण गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>तर पछिल्लो आ.व. को लेखापरीक्षण सम्पन्न हुन बाँकी भएको स्पष्ट कारण सहित ग्राहकले त्यस्तो वित्तीय विवरण पेश हुन नसक्ने निवेदन दिएमा इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले त्यस्तो वित्तीय विवरण पेश गर्न मनासिव माफिकको समय दिन सक्नेछ ।</p>
१७.	इ.प्रा.निर्देशन नं २/७१ को बुँदा नं. ३२		<p>ई. प्रा. निर्देशन नं. २ बुदा नं. ३२ मा देहाय उपबुँदा ४ थप गर्ने :</p> <p>“ग” वर्गका वित्तीय संस्थाहरुले Hypothecation तथा चालु पुँजीमा आधारित अधिविकर्ष लगायत Revolving प्रकृतिका कुनै पनि कर्जा प्रवाह गर्ने पाउने छैनन् ।</p>
१८.	पत्र संख्या : बै.वि.नि.वि./नीति/परि पत्र/कखग/२०/०७१/ ७२	<p>१.१ सुक्ष्म निगरानी (Watch List) अन्तर्गत वर्गीकरण गर्नुपर्ने अवस्थाहरु :</p> <p>(ग) अन्य बैंक वा वित्तीय संस्थामा रहेको कर्जा निष्क्रिय कर्जामा वर्गीकरण भएको ऋणीलाई प्रवाहित कर्जा ।</p>	<p>१.१ सुक्ष्म निगरानी (Watch List) अन्तर्गत वर्गीकरण गर्नुपर्ने अवस्थाहरु :</p> <p>(ग) कुनैपनि बैंक वा वित्तीय संस्थामा रहेको कर्जा निष्क्रिय कर्जामा वर्गीकरण भएको ऋणीलाई प्रवाहित कर्जा ।</p>
१९.	इ.प्रा.निर्देशन नं २/७१ को कार्यविधि २.१ को बुँदा न. ५ को खण्ड “ख” को उप खण्ड १	हल नभएको	तर कुनै रुग्ण उद्योग पुनरुत्थान गरि सञ्चालनमा आउने विषय राष्ट्रिय अर्थतन्त्रको लागि महत्वपूर्ण रहेको सन्दर्भमा कर्जा लगानी गर्ने सम्बन्धित बैंक वा सहवित्तीयकरणले बैंकको उठ्न सक्ने रकम असुल उपर गर्नका लागि आवश्यकता र औचित्यताका आधारमा साधारण व्याज समेत मिनाहा गरी व्यवसायिक निर्णय गर्न यस व्यवस्थाले बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन ।

क्र.सं	निर्देशन/बुँदा/उपबुँदा	विद्यमान व्यवस्था	थप/संशोधन/परिमार्जन
२०.	ई.प्रा. निर्देशन नं ४/०७१ बुँदा नं. १०	(१०) स्थगन कर सम्बन्धी व्यवस्था २. स्थगन कर आमदानी/खर्च सोभै इक्विटीमा लेखांकन गर्नु पर्ने भएकोले “इक्विटीमा भएको परिवर्तन सम्बन्धी विवरण” मा शुरु मौज्जात शीर्षकपछि समायोजन प्रयोजनका लागि “स्थगन कर” उप-शीर्षक थप गरी समायोजित शुरु मौज्जात देखाउनु पर्ने व्यवस्था मिलाईएको छ ।	हटाइएको ।
२१.	ई.प्रा. निर्देशन नं ४/०७१ बुँदा नं. १०	(१०) स्थगन कर सम्बन्धी व्यवस्था ५. स्थगन कर सम्बन्धी उपरोक्त लेखांकन क्रियाकलापका कारण सम्पत्ति सृजना भएमा सो रकम नाफा नोक्सान बाँडफाँड हिसावमा खर्च लेखी स्थगन कर जगेडा कोष खडा गर्नु पर्नेछ । सो कोषको रकम स्थगन कर बाहेक अन्य प्रयोजनका लागि प्रयोग गर्न पाइने छैन ।	(१०) स्थगन कर सम्बन्धी व्यवस्था ५. हाल स्थगन कर जगेडा कोषमा रहेको रकम अन्य जगेडा कोषमा रकमान्तर गर्नुपर्नेछ ।
२२.	ई.प्रा. निर्देशन नं ६/०७१ को बुँदा नं. ३	(१३) नेपाल सरकारबाट नियुक्त पाएका कुनै पनि ओहोदाका व्यक्ति वा नेपाल सरकारको स्वामित्व भएका संघ संस्था वा नेपाल सरकारको अनुदानप्राप्त विद्यालय वा शैक्षिक संस्था लगायतका सार्वजनिक संस्थानमा पूर्णकालीन रूपमा कार्यरत रहेका व्यक्ति/कर्मचारीहरु नेपाल सरकार वा सम्बन्धित संघ/संस्थाको तर्फबाट प्रतिनिधित्व हुने देखि बाहेक अन्य कुनै किसिमले सञ्चालक समितिमा निर्वाचित वा मनोनित हुन पाइने छैन । तर हाल कायम रहेका सञ्चालकहरुको हकमा आफ्नो पदावधि पुरा गर्न यस व्यवस्थाले बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन । यसैगरी विश्व विद्यालयका प्राध्यापक वा सह-प्राध्यापकलाई बैंक तथा वित्तीय संस्थाको सञ्चालकको रूपमा नियुक्त हुन यस व्यवस्थाले बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन ।	(१३) नेपाल सरकारबाट नियुक्त पाएका कुनै पनि ओहोदाका व्यक्ति वा नेपाल सरकारको स्वामित्व भएका संघ संस्था वा नेपाल सरकारको अनुदानप्राप्त विद्यालय वा शैक्षिक संस्था लगायतका सार्वजनिक संस्थानमा पूर्णकालीन रूपमा कार्यरत रहेका व्यक्ति/कर्मचारीहरु नेपाल सरकार वा सम्बन्धित संघ/संस्थाको तर्फबाट प्रतिनिधित्व हुने देखि बाहेक अन्य कुनै किसिमले सञ्चालक समितिमा निर्वाचित वा मनोनित हुन पाइने छैन । तर हाल कायम रहेका सञ्चालकहरुको हकमा आफ्नो पदावधि पुरा गर्न यस व्यवस्थाले बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन । यसैगरी विश्व विद्यालयमा प्राध्यापन पेशामा संलग्न व्यक्तिलाई बैंक तथा वित्तीय संस्थाको सञ्चालकको रूपमा नियुक्त हुन यस व्यवस्थाले बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन ।
२३.	ई.प्रा. निर्देशन नं ६/०७१ को बुँदा नं. ३	३.कार्यकारी प्रमुखको नियुक्ति सम्बन्धी व्यवस्था (५)संस्थाको कार्यसञ्चालन, कारोबार, व्यावसायिक योजना तथा मुनाफास्थिति समेतलाई दृष्टिगत गरी कार्यकारी प्रमुख, अन्य पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरुको तलव तथा सुविधा निर्धारण गर्नु पर्नेछ । इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाबाट कार्यकारी प्रमुखलाई प्रदान गरिने तलव, भत्ता, बोनस तथा अन्य सुविधा सम्बन्धी विवरण र सो सम्बन्धमा भएको कुनै पनि परिवर्तनको विवरण यस बैंकको बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन	३.कार्यकारी प्रमुखको नियुक्ति सम्बन्धी व्यवस्था (५)संस्थाको कार्यसञ्चालन, कारोबार, व्यावसायिक योजना तथा मुनाफास्थिति समेतलाई दृष्टिगत गरी कार्यकारी प्रमुख, अन्य पदाधिकारी तथा कर्मचारीहरुको तलव तथा सुविधा निर्धारण गर्नु पर्नेछ । इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाबाट कार्यकारी प्रमुखलाई प्रदान गरिने तलव, भत्ता, बोनस तथा अन्य सुविधा सम्बन्धी विवरण र सो सम्बन्धमा भएको कुनै पनि परिवर्तनको विवरण नियुक्त भएको, परिवर्तनको निर्णय भएको र

क्र.सं	निर्देशन/बुँदा/उपबुँदा	विद्यमान व्यवस्था	थप/संशोधन/परिमार्जन
		विभाग र सम्बन्धित सुपरिवेक्षण विभागलाई आर्थिक वर्ष समाप्त भएको एक महिनाभित्र उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।	आर्थिक वर्ष समाप्त भएको एक महिनाभित्र यस बैंकको बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग र सम्बन्धित सुपरिवेक्षण विभागलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।
२४.	ई.प्रा. निर्देशन नं. ६/०७१ को बुँदा नं. ३	हाल नभएको	<p>३.कार्यकारी प्रमुखको नियुक्ति सम्बन्धी व्यवस्था</p> <p>(१२) बैंक तथा वित्तीय संस्थाको सञ्चालक समितिले प्रमुख कार्यकारी अधिकृतलाई नियुक्त गर्ने सिलसिलामा पारिश्रमिक र अन्य सुविधा लगायतका विषयमा करार सम्झौता गर्दा सो सम्झौतामा सेवा सुविधा सम्बन्धी शर्तहरू किटानी गरी स्पष्ट रूपमा उल्लेख गर्नु पर्नेछ । संस्थालाई वित्तीय भार पर्ने सेवा सुविधा सम्बन्धी शर्तहरू उल्लेख गर्दा प्रचलित कानूनी व्यवस्था वा विनियमावलीको व्यवस्था बमोजिम हुने भनी द्विविधायुक्त र अनेकार्थी शब्द प्रयोग गरी करार सम्झौता गर्न पाइने छैन । संस्थाकै कर्मचारीहरूमध्येबाट प्रमुख कार्यकारी अधिकृत पदमा नियुक्त भएको अवस्थामा निजले खाइपाइ आएको सेवा सुविधा पाउने भए सो समेत करारनामामा उल्लेख गर्नुपर्नेछ । साथै, यो व्यवस्था हुनु अगावै गरिएका सम्झौताहरूका सम्बन्धमा सम्बन्धित बैंक वा वित्तीय संस्थाले यसै व्यवस्था बमोजिम हुने गरी साविक सम्झौतामा तदनुरूपले संशोधन/परिमार्जन गर्नु पर्नेछ ।</p>
२५.	इ.प्रा. निर्देशन नं. ६/०७१ को बुँदा (४)	हाल नभएको	(१५) कुनै पनि बैंक तथा वित्तीय संस्था र ऋण असूली न्यायाधिकरण लगायत अन्य निकायहरूबाट गरिने लिलाम बढाबढ लगायत ऋण असूली सम्बन्धी कार्यहरूमा सम्बन्धित बैंक तथा वित्तीय संस्थाका कर्मचारी प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्ष रूपमा सहभागी हुन पाउने छैनन् । बैंक तथा वित्तीय संस्थाले आफ्नो कर्मचारी सेवा विनियमावलीमा समेत सोही अनुरूप परिमार्जन गर्नुपर्नेछ ।
२६.	इ.प्रा. निर्देशन नं. ६/०७१ को बुँदा (४)	हाल नभएको	<p>(१६) Job Specification र Know Your Employee सम्बन्धमा</p> <p>“सञ्चालन जोखिम (Operational Risk) न्यूनीकरणका लागि इजाजतपत्र प्राप्त संस्थाले शाखा प्रमुख लगायत व्यवस्थापन तहका पदाधिकारीलाई जिम्मेवारी सुम्पदा निश्चित योग्यता तथा अनुभव पुगेकाहरूबाट कार्यसम्पादन हुने गरी स्पष्ट कार्यविवरण (Job</p>

क्र.सं	निर्देशन/बुँदा/उपबुँदा	विद्यमान व्यवस्था	थप/संशोधन/परिमार्जन
			Specification) तयार गरी लागू गर्नु पर्नेछ र कर्मचारी सम्बन्धी विवरण नियमित रूपमा अद्यावधिक गरी अभिलेख राख्नुपर्नेछ ।”
२७.	ई.प्रा. निर्देशन नं ६/०७१ बुदाँ नं. १३	१३. बैंक तथा वित्तीय संस्थाको एक प्रतिशत वा सो भन्दा बढी सेयर धारण गरेका सेयरधनी वा निजको व्यक्तिगत वा साभेदारी फर्मले सम्बन्धित बैंक तथा वित्तीय संस्थाको ऋणी फर्म/कम्पनी/संस्थाको लेखापरीक्षण गर्न पाइने छैन ।	१३. बैंक तथा वित्तीय संस्थाको एक प्रतिशत वा सो भन्दा बढी सेयर धारण गरेका सेयरधनी वा निजको व्यक्तिगत वा साभेदारी फर्मले लेखापरीक्षण गरेको फर्म/कम्पनी/संस्थालाई सम्बन्धित बैंक तथा वित्तीय संस्थाले ऋण प्रदान गर्न पाइने छैन ।
२८.	ई.प्रा. निर्देशन नं ६/०७१ बुदाँ नं. १४	१४. सम्पत्ति विवरण सम्बन्धी व्यवस्था इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले आफना सञ्चालक, प्रमुख कार्यकारी अधिकृत तथा अधिकृत स्तरका कर्मचारीहरु र निजका परिवारको नाममा रहेको चलअचल सम्पत्तिको विवरण हरेक आर्थिक वर्ष समाप्त भएको ३५ दिनभित्र अद्यावधिक गरी राख्नुपर्नेछ ।	इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले आफना सञ्चालक, प्रमुख कार्यकारी अधिकृत तथा अधिकृत स्तरका कर्मचारीहरु र निजका परिवारको नाममा रहेको चलअचल सम्पत्ति र बैंक तथा वित्तीय संस्थाबाट लिएको ऋणको विवरण हरेक आर्थिक वर्ष समाप्त भएको ३५ दिनभित्र अद्यावधिक गरी राख्नुपर्नेछ ।
२९.	ई.प्रा. निर्देशन नं ६/०७१ बुदाँ नं. १५	हाल नभएको ।	इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले Core Banking Services का लागि आउटसोर्स मार्फत नियुक्त कर्मचारीबाट कार्यसम्पादन गर्न/गराउन पाइने छैन ।
३०.	ई.प्रा.निर्देशन नं ८/०७१ बुँदा नं. ३ उपबुँदा नं. (१)	(१) इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले सर्वसाधारणमा शेयर विक्री गरी नेपाल धितोपत्र विनिमय बजारमा सूचीकृत भइसकेको संगठित संस्थाको शेयर तथा डिबेञ्चरमा मात्र लगानी गर्नु पर्नेछ । तर, इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले धितोपत्र विनिमय बजारमा सूचीकृत भईनसकेको कुनै संगठित संस्थाको शेयर तथा डिबेञ्चरमा लगानी गरेमा लगानी गरेको मितिले एक वर्षभित्र उक्त शेयर तथा डिबेञ्चर सूचीकृत नभएको खण्डमा लगानी भए बराबरको रकम लगानी समायोजन कोष खडा गरी सो कोषमा जम्मा गर्नु पर्नेछ । त्यस्तो कोषमा रहेको रकम उक्त शेयर तथा डिबेञ्चर सूचीकृत नभएसम्म अन्य उपयोग गर्न पाइने छैन । तर, कर्जा सूचना केन्द्र लि., <i>Nepal Clearing House Ltd.</i> र <i>National Banking Institute</i> को शेयरमा लगानी गर्दा माथि उल्लेख भए अनुसारको लगानी समायोजन कोष खडा गर्नु पर्ने विद्यमान व्यवस्थामा छुट प्रदान गरिएको छ ।	इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले सर्वसाधारणमा शेयर विक्री गरी नेपाल धितोपत्र विनिमय बजारमा सूचीकृत भइसकेको संगठित संस्थाको शेयर तथा डिबेञ्चरमा मात्र लगानी गर्नु पर्नेछ । इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले धितोपत्र विनिमय बजारमा सूचीकृत भईनसकेको कुनै संगठित संस्थाको शेयर तथा डिबेञ्चरमा लगानी गरेमा लगानी गरेको मितिले एक वर्षभित्र उक्त शेयर तथा डिबेञ्चर सूचीकृत नभएको खण्डमा लगानी भए बराबरको रकम लगानी समायोजन कोष खडा गरी सो कोषमा जम्मा गर्नु पर्नेछ । त्यस्तो कोषमा रहेको रकम उक्त शेयर तथा डिबेञ्चर सूचीकृत नभएसम्म अन्य उपयोग गर्न पाइने छैन । तर, प्रचलित कानून बमोजिम सूचीकृत हुन नपर्ने संस्थामा इजाजतपत्र प्राप्त संस्थाको शतप्रतिशत लगानी रहेको अवस्थामा लगानी समायोजन कोष खडा गर्न अनिवार्य हुने छैन । यसैगरी, कर्जा सूचना केन्द्र लि., <i>Nepal Clearing House Ltd.</i> र

क्र.सं	निर्देशन/बुँदा/उपबुँदा	विद्यमान व्यवस्था	थप/संशोधन/परिमार्जन
			<i>National Banking Institute</i> को शेयरमा लगानी गर्दा माथि उल्लेख भए अनुसारको लगानी समायोजन कोष खडा गर्नु पर्ने विद्यमान व्यवस्थामा छुट प्रदान गरिएको छ ।
३१.	ई.प्रा.निर्देशन नं., ८/०७१ बुँदा नं. ३ को उपबुँदा नं. (७)	(७) बैंक तथा वित्तीय संस्थाले जलविद्युत परियोजना, विद्युत प्रसारण लाइन र केवलकार निर्माण परियोजना सञ्चालन गर्न स्थापित पब्लिक लिमिटेड कम्पनीको शेयरमा लगानी गरेको रकम धितोपत्र विनिमय बजारमा सुचीकृत भइनसकेका त्यस्ता परियोजनाहरूमा लगानी गरेको रहेछ भने त्यस्तो लगानी गरेको मितिले ३ वर्षभित्र उक्त शेयर तथा डिबेञ्चर सुचीकृत नभएको खण्डमा लगानी भए बराबरको सम्पूर्ण रकम लगानी समायोजन कोष खडा गरी सो कोषमा जम्मा गर्नु पर्नेछ । त्यस्तो कोषमा रहेको रकम उक्त शेयर तथा डिबेञ्चर सुचीकृत नभएसम्म अन्य कुनै पनि प्रयोजनको लागि उपयोग गर्न पाइने छैन ।	(७) बैंक तथा वित्तीय संस्थाले जलविद्युत परियोजना, विद्युत प्रसारण लाइन र केवलकार निर्माण परियोजना सञ्चालन गर्न स्थापित पब्लिक लिमिटेड कम्पनीको शेयर वा डिबेञ्चरमा लगानी गरेको रकम धितोपत्र विनिमय बजारमा सुचीकृत भइनसकेका त्यस्ता परियोजनाहरूमा लगानी गरेको रहेछ भने त्यस्तो लगानी गरेको मितिले ३ वर्षभित्र उक्त शेयर तथा डिबेञ्चर सुचीकृत नभएको खण्डमा लगानी भए बराबरको सम्पूर्ण रकम लगानी समायोजन कोष खडा गरी सो कोषमा जम्मा गर्नु पर्नेछ । त्यस्तो कोषमा रहेको रकम उक्त शेयर तथा डिबेञ्चर सुचीकृत नभएसम्म अन्य कुनै पनि प्रयोजनको लागि उपयोग गर्न पाइने छैन ।
३२.	ई.प्रा. निर्देशन नं. ९/०७१	इ.प्रा.निर्देशन नं. ९/०७२ <u>तथ्याङ्क विवरण सम्बन्धी व्यवस्था ।</u> देशको आर्थिक, मौद्रिक स्थिति एवम् वित्तीय गतिविधिको मूल्याङ्कन एवम् विश्लेषण गर्नुका साथै इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाको गैर स्थलगत सुपरिवेक्षण गर्ने सन्दर्भमा बैकिङ्ग तथा वित्तीय तथ्याङ्कको महत्वपूर्ण भूमिका रहने हुँदा समयमै त्यस्ता तथ्याङ्क विवरणहरू सही एवम् शुद्ध रूपमा उपलब्ध गराउन नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ को दफा ७९ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नेपाल राष्ट्र बैंकमा पेश गर्नु पर्ने तथ्याङ्क सम्बन्धी व्यवस्था सम्बन्धमा देहायको निर्देशन जारी गरिएको छ :- १. इजाजतपत्रप्राप्त “क”, “ख” र “ग” वर्गका संस्थाहरूले तपसिलमा उल्लेख गरिए अनुसारका विवरणहरू Excel sheet मा तयार पारी Email बाट तथा यस बैंकको web address मा log in गरी प्राप्त निर्देशन अनुसार Posting वा Upload गर्नु पर्नेछ । इजाजतपत्रप्राप्त “क”, “ख” र “ग” वर्गका संस्थाहरूले यस बैंकबाट तयार पारिएको Spreadsheet (Based Reporting System माफत Email बाट Reporting गर्नु पर्ने विवरणहरू :	इ.प्रा.निर्देशन नं. ९/०७२ <u>तथ्याङ्क विवरण सम्बन्धी व्यवस्था ।</u> देशको आर्थिक, मौद्रिक स्थिति एव वित्तीय गतिविधिको मूल्याङ्कन एव विश्लेषण गर्नुका साथै इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाको गैरस्थलगत सुपरिवेक्षण गर्ने सन्दर्भमा बैकिङ्ग तथा वित्तीय तथ्याङ्कको महत्वपूर्ण भूमिका रहने हुँदा समयमै त्यस्ता तथ्याङ्क विवरणहरू सही एव शुद्ध रूपमा उपलब्ध गराउन नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ को दफा ७९ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी नेपाल राष्ट्र बैंकमा पेश गर्नु पर्ने तथ्याङ्क सम्बन्धी व्यवस्था सम्बन्धमा देहायको निर्देशन जारी गरिएको छ :- १. इजाजतपत्रप्राप्त “क”, “ख” र “ग” वर्गका संस्थाहरूले बुँदा नं. २ अनुसारका विवरणहरू Excel sheet मा तयार पारी बुँदा नं. ५ मा उल्लेखित इमेल माफत सम्बन्धित विभागहरूमा तथा बुँदा नं. ४ अनुसारका विवरणहरू यस बैंकको web address मा log in गरी प्राप्त निर्देशन अनुसार Posting वा Upload गर्नु पर्नेछ । २. इजाजतपत्रप्राप्त “क”, “ख” र “ग” वर्गका संस्थाहरूले आफ्ना शाखाहरूको समेत समष्टिगत (Consolidated) रूपमा तपसिल बमोजिमका विवरणहरू तयार गरी बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन

क्र.सं	निर्देशन/बुँदा/उपबुँदा	विद्यमान व्यवस्था	थप/संशोधन/परिमार्जन
		<p>इजाजतपत्रप्राप्त “क”, “ख” र “ग” वर्गका संस्थाहरूले आफ्ना शाखाहरूको समेत समष्टिगत (Consolidated) रूपमा तपसिल बमोजिमका विवरणहरू तयार गरी बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग र सम्बन्धित सुपरिवेक्षण विभागमा पठाउनु पर्नेछ :</p> <p>१. निर्देशन फा.नं. ५.३, ८.१, ८.२, ८.३, ९.१, ९.२, ९.३, ९.३ (क), ९.४, ९.७, ९.८, ९.९, ९.१७ र ९.१८, १५.१ १५.२ र १७.२ अनुसारका विवरणहरू मासिक रूपमा महिना समाप्त भएको मितिले १५ दिनभित्र ।</p> <p>२. निर्देशन फा.नं. २.१, २.२, २.३, २.५, ५.१, ५.२, ९.५, ९.६, ९.६.१, ९.१०, ९.११, ९.१२ र ११.१ बमोजिमका विवरणहरू त्रैमासिक रूपमा त्रयमास समाप्त भएको मितिले १५ दिनभित्र ।</p> <p>३. निर्देशन फा.नं. ९.१९ र १७.३, १७.४ बमोजिमको विवरणहरू अर्धवार्षिक रूपमा कारोबार समाप्त भएको मितिले पन्ध्र दिनभित्र ।</p> <p>यस बैंकको Reporting web address मार्फत Online Reporting गर्नु पर्ने विवरणहरू :</p> <p>इ.प्रा. निर्देशन नं. ३ को बुँदा नं. ९ अनुसार पठाउनु पर्ने ठुला ऋणीहरूको विवरण त्रैमासिक रूपमा त्रयमास समाप्त भएको एक महिनाभित्र वेबसाइटमा उल्लेख भएको ढाँचामा गडियबम गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>४. अनुसूची ६.४ अनुसार पठाउनु पर्ने संस्थाहरूका सञ्चालकहरू तथा प्रमुख कार्यकारी अधिकृतको नाम, थर, ठेगाना लगायतका अन्य विवरणहरू नियुक्ति भएको वा पदावधि समाप्त भएको दिनमा नै रिपोर्टिङ गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>५. निर्देशन नं. ९.१४ अनुसार पठाउनु पर्ने त्रैमासिक वित्तीय विवरण त्रयमास समाप्त भएको १५ दिनभित्र वेबसाइटमा उल्लेख भएको ढाँचामा Upload गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>६. निर्देशन नं. ९.१५ अनुसार पठाउनु पर्ने E-banking सम्बन्धी विवरण त्रयमास समाप्त भएको १५ दिनभित्र</p>	<p>विभाग, सम्बन्धित सुपरिवेक्षण विभाग तथा अनुसन्धान विभागमा पठाउनु पर्नेछ :</p> <p>(१) निर्देशन फा.नं. ५.३, ८.१, ८.२, ८.३, ९.१, ९.२, ९.३, ९.३ (क), ९.४, ९.७, ९.८, ९.९, ९.१७ र ९.१८, १५.१ १५.२ र १७.१ अनुसारका विवरणहरू मासिक रूपमा महिना समाप्त भएको मितिले १५ दिन भित्र ।</p> <p>(२) निर्देशन फा.नं. २.१, २.२, २.३ त्रयमास समाप्त भएको मितिले ३० दिन भित्र र २.५, ५.१, ५.२, ९.५, ९.६, ९.६.१, ९.१०, ९.११, ९.१२ र ११.१ बमोजिमका विवरणहरू त्रैमासिक रूपमा त्रयमास समाप्त भएको मितिले १५ दिन भित्र ।</p> <p>(३) निर्देशन फा.नं. ९.१९ र १७.२, १७.३ बमोजिमको विवरणहरू अर्धवार्षिक रूपमा कारोबार समाप्त भएको मितिले १५ दिनभित्र ।</p> <p>(४) उपरोक्त तथ्याङ्क विवरणको एकप्रति Hard Copy सम्बन्धित अधिकृतको सहिद्वारा गरी सम्बन्धित सुपरिवेक्षण विभागमा पठाउनु पर्नेछ ।</p> <p>३. बुँदा २ अनुसारका तथ्याङ्कहरू पठाउनका लागि यस बैंकको वेबसाइटमा राखिएको एक्सेल सिटमा आधारित फारामहरू भरी सोही बमोजिम पठाउनु पर्नेछ, र नभएका फारामहरू छुट्टै एक्सेलमा आधारित फारामहरू बनाई निर्देशन अनुसार पठाउनुपर्ने छ । निर्धारित ढाँचामा Row, Column वा Sheet लगायत Format मा आफूखुसी कुनै थपघट गर्न पाइने छैन । तथ्याङ्क विवरणमा “क” वर्गका बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले अनिवार्य रूपमा रु. दश लाखमा (Rs. in million) र अन्य संस्थाले रु. हजारमा (Rs. in thousand) उल्लेख गरी पठाउनु पर्नेछ । तथ्याङ्क विवरण नेपाली भाषामा पठाउँदा अनिवार्य रूपमा Bishall Font मा पठाउनु पर्नेछ । यस्तो Font यस बैंकको वेबसाइट www.nrb.org.np बाट समेत डाउनलोड गर्न सकिनेछ ।</p> <p>४. इजाजतपत्रप्राप्त “क”, “ख” र “ग” वर्गका संस्थाहरूले आफ्ना शाखाहरूको समेत समष्टिगत (Consolidated) रूपमा तपसिल बमोजिमका विवरणहरू तयार गरी यस बैंकको Website मार्फत</p>

क्र.सं	निर्देशन/बुँदा/उपबुँदा	विद्यमान व्यवस्था	थप/संशोधन/परिमार्जन										
		<p>वेबसाइटमा उल्लेख भएको ढाँचामा Upload गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>निर्देशन नं. ९.१६ अनुसार पठाउनु पर्ने केन्द्रीय कार्यालय, शाखा कार्यालयहरु र अन्य कार्यालयहरु समेत सम्पूर्ण कार्यालयहरुको विवरण कार्यालय सञ्चालन/खारेज भएकै मितिमा र शाखागत कर्जा र निक्षेपको विवरण महिना समाप्त भएको १५ दिनभित्र वेबसाइटमा उल्लेख भएको ढाँचामा रजिस्ट्रिड गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>२. यस बैकबाट इजाजतपत्रप्राप्त “क”, “ख” र “ग” वर्गका संस्थाहरुले अन्तरबैंक कारोबार (Interbank transaction) सम्बन्धी निर्देशन फा.नं. ९.१३ बमोजिम प्रत्येक दिनको कारोबार विवरण सोही दिन कार्यालय समयभित्र यस विभागको Web Address मा Online Posting गर्नु पर्नेछ । यस्तो कारोबारको रिपोर्टिङ सापटी प्रदान गर्ने र सापटी लिने दुवै पक्षबाट सापटी रकमको सांवा र ब्याज यकिन भए पश्चात दुवै पक्षले गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>३. यस निर्देशनमा उल्लेख गरिएको विवरण बाहेक यस बैकको सम्बन्धित शाखा कार्यालयमा पठाउनु पर्ने विवरणहरु नियमित रूपमा पठाउनु पर्नेछ । वित्तीय संस्थाहरुले आफूले प्रयोग नगर्ने प्रकृतिका कारोबारहरु भएमा संलग्न फारममा कारोबार नभएको भनी उल्लेख गरी पठाउनु पर्नेछ ।</p> <p>४. यस निर्देशन अनुरूप इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुले उल्लिखित समयमा तथ्याङ्क नपठाएमा वा गलत तथ्याङ्क पठाएमा नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ र बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी प्रचलित कानून बमोजिम इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाको वर्गिकरणको आधारमा दशहजार रुपैयाँदेखि पचासहजार रुपैयाँसम्म जरिवाना र अन्य कारवाही हुनेछ ।</p> <p>५. इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुले यस बैकमा तथ्याङ्क पठाउने प्रयोजनको लागि एउटा छुट्टै पदाधिकारी तोक्नु पर्नेछ । तथ्याङ्क विवरण पठाउँदा तोकिएको पदाधिकारीहरुको नाम, फोन नं. र इमेल ठेगाना समेत उल्लेख गर्नु पर्नेछ । तोकिएका विवरणहरु यथासमयमा प्राप्त नभएमा सम्बन्धित पदाधिकारीहरुलाई उत्तरदायी बनाई यस बैकले दिएको निर्देशन बमोजिम कारवाही गर्नु पर्नेछ ।</p>	<p>Online Reporting गर्नु पर्नेछ :</p> <p>(१) निर्देशन ३.१० अनुसार पठाउनु पर्ने ठुला ऋणीहरुको विवरण त्रैमासिक रूपमा त्रयमास समाप्त भएको एक महिना भित्र वेबसाइटमा उल्लेख भएको ढाँचामा Upload गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>(२) अनुसूची ६.४ अनुसार पठाउनु पर्ने संस्थाहरुको संचालक तथा प्रमुख कार्यकारी अधिकृतको नाम, थर, ठेगाना लगायतका अन्य विवरणहरु नियुक्ति भएको वा पदावधि समाप्त भएको दिनमा नै वेबसाइटमा उल्लेख भएको ढाँचामा Posting गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>(३) निर्देशन फाराम ९.१४ अनुसार पठाउनु पर्ने त्रैमासिक वित्तीय विवरण तथा निर्देशन फाराम ९.१५ अनुसार पठाउनु पर्ने E-banking सम्बन्धी विवरण त्रयसमास समाप्त भएको १५ दिन भित्र वेबसाइटमा उल्लेख भएको ढाँचामा Upload गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>(४) निर्देशन फाराम ९.१६ अनुसार पठाउनु पर्ने केन्द्रीय कार्यालय, शाखा कार्यालयहरु र अन्य कार्यालयहरु समेत सम्पूर्ण कार्यालयहरुको विवरण कार्यालय संचालन/खारेज भएकै मितिमा र शाखागत कर्जा र निक्षेपको विवरण महिना समाप्त भएको १५ दिनभित्र वेबसाइटमा उल्लेख भएको ढाँचामा Upload गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>५. निर्देशन फा.नं. ९.१३ अनुसार पठाउनुपर्ने अन्तरबैंक कारोबार (Interbank transaction) सम्बन्धी विवरण सोही दिन कार्यालय समयभित्र वेबसाइटमा उल्लेख भएको ढाँचामा Posting गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>६. इमेल मार्फत तथ्यांक पठाउँदा निम्नानुसारको इमेल ठेगानामा पठाउनु पर्नेछ :</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाको वर्ग</th> <th>तथ्यांक पठाउनुपर्ने विभाग</th> <th>इमेल ठेगाना</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td rowspan="3">“क” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरु</td> <td>बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग</td> <td>bfistata@nrb.org.np</td> </tr> <tr> <td>बैंक सुपरिवेक्षण विभाग</td> <td>bsdoffsite@nrb.org.np</td> </tr> <tr> <td>अनुसन्धान विभाग</td> <td>researchreportcb@nrb.org.np</td> </tr> </tbody> </table>	इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाको वर्ग	तथ्यांक पठाउनुपर्ने विभाग	इमेल ठेगाना	“क” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरु	बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग	bfistata@nrb.org.np	बैंक सुपरिवेक्षण विभाग	bsdoffsite@nrb.org.np	अनुसन्धान विभाग	researchreportcb@nrb.org.np
इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाको वर्ग	तथ्यांक पठाउनुपर्ने विभाग	इमेल ठेगाना											
“क” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरु	बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग	bfistata@nrb.org.np											
	बैंक सुपरिवेक्षण विभाग	bsdoffsite@nrb.org.np											
	अनुसन्धान विभाग	researchreportcb@nrb.org.np											

क्र.सं	निर्देशन/बुँदा/उपबुँदा	विद्यमान व्यवस्था	थप/संशोधन/परिमार्जन																																		
		<p>६. उपर्युक्त तथ्याङ्कहरु यस बैंकको निम्नानुसारको इमेल ठेगानामा समेत इलेक्ट्रोनिक माध्यमबाट पठाउनु पर्नेछ ।</p> <p>“क” वर्गको लागि</p> <table border="1"> <tr> <td>विभाग</td> <td>इमेल ठेगाना</td> </tr> <tr> <td>बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग</td> <td>bfistata@nrb.org.np</td> </tr> <tr> <td>बैंक सुपरिवेक्षण विभाग</td> <td>bsdoffsite@nrb.org.np</td> </tr> <tr> <td>अनुसन्धान विभाग</td> <td>researchreportcb@nrb.org.np</td> </tr> </table> <p>“ख” वर्गको लागि</p> <table border="1"> <tr> <td>बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग</td> <td>bfistatb@nrb.org.np</td> </tr> <tr> <td>विकास बैंक सुपरिवेक्षण विभाग</td> <td>fsidreportsdb@nrb.org.np</td> </tr> <tr> <td>अनुसन्धान विभाग</td> <td>researchreportdb@nrb.org.np</td> </tr> </table> <p>“ग” वर्गको लागि</p> <table border="1"> <tr> <td>बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग</td> <td>bfistatc@nrb.org.np</td> </tr> <tr> <td>वित्त कम्पनी सुपरिवेक्षण विभाग</td> <td></td> </tr> <tr> <td>अनुसन्धान विभाग</td> <td>researchreportfc@nrb.org.np</td> </tr> </table> <p>साथै, यस निर्देशनमा उल्लेख भएदेखि बाहेक यस बैंकको अन्य विभाग/कार्यालयमा पठाउनु पर्ने विवरणहरु नियमित रुपमा पठाउनु पर्नेछ ।</p> <p>७. इमेलबाट पठाउनु पर्ने</p> <p>उपर्युक्त तथ्याङ्कहरु एक्सेल सिट माफत पठाउनु पर्नेछ । यस प्रयोजनको लागि यस बैंकको वेबसाइटमा राखिएको एक्सेल सिट Reporting Format मा भएका फारामहरु भरी सोही बमोजिम पठाउनु पर्नेछ र नभएका फारामहरु छुट्टै एक्सेल सिटमा बनाई पठाउनु पर्नेछ । निर्धारित ढाँचामा Row, Column वा Sheet लगायत Format मा आफूखुसी कुनै थपघट गर्न पाइने छैन । तथ्याङ्क विवरणमा “क” वर्गका बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुले अनिवार्य रुपमा रु. दस लाखमा (Rs. in million) र अन्य संस्थाले</p>	विभाग	इमेल ठेगाना	बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग	bfistata@nrb.org.np	बैंक सुपरिवेक्षण विभाग	bsdoffsite@nrb.org.np	अनुसन्धान विभाग	researchreportcb@nrb.org.np	बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग	bfistatb@nrb.org.np	विकास बैंक सुपरिवेक्षण विभाग	fsidreportsdb@nrb.org.np	अनुसन्धान विभाग	researchreportdb@nrb.org.np	बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग	bfistatc@nrb.org.np	वित्त कम्पनी सुपरिवेक्षण विभाग		अनुसन्धान विभाग	researchreportfc@nrb.org.np	<table border="1"> <tr> <td rowspan="3">“ख” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरु</td> <td>बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग</td> <td>bfistatb@nrb.org.np</td> </tr> <tr> <td>विकास बैंक सुपरिवेक्षण विभाग</td> <td>fsidreportsdb@nrb.org.np nrdbdsstat@nrb.org.np</td> </tr> <tr> <td>अनुसन्धान विभाग</td> <td>researchreportdb@nrb.org.np</td> </tr> <tr> <td rowspan="3">“ग” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरु</td> <td>बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग</td> <td>bfistatc@nrb.org.np</td> </tr> <tr> <td>वित्त कम्पनी सुपरिवेक्षण विभाग</td> <td></td> </tr> <tr> <td>अनुसन्धान विभाग</td> <td>researchreportfc@nrb.org.np</td> </tr> </table> <p>साथै, यस निर्देशनमा उल्लेख भएदेखि बाहेक यस बैंकको अन्य विभाग/कार्यालयमा पठाउनु पर्ने विवरणहरु नियमित रुपमा पठाउनु पर्नेछ ।</p> <p>७. इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुले यस बैंकमा तथ्याङ्क पठाउने प्रयोजनका लागि एउटा छुट्टै पदाधिकारी तोकौं निजको नाम, फोन नं. र इमेल ठेगाना सहितको जानकारी यस बैंकलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । तथ्याङ्क विवरण पठाउंदा तोकिएको पदाधिकारीको नाम, फोन नं. र इमेल ठेगाना समेत उल्लेख गर्नु पर्नेछ । तोकिएका विवरणहरु यथासमयमा प्राप्त नभएमा सम्बन्धित पदाधिकारीलाई उत्तरदायी बनाइ यस बैंकले दिएको निर्देशन बमोजिम कारवाही गर्न सकिने छ ।</p> <p>८. यस निर्देशन अनुरूप इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुले उल्लेखित समयमा तथ्याङ्क नपठाएमा वा बारम्बार गलत तथ्याङ्क पठाएमा नेपाल राष्ट्र बैंक ऐन, २०५८ र बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी प्रचलित कानून बमोजिम इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाको वर्गीकरणको आधारमा दशहजार रुपैयाँदेखि पचासहजार रुपैयाँसम्म जरिवाना र अन्य कारवाही हुनेछ ।</p> <p>९. खारेजी र बचाउ:</p> <p>(१) यस बैंकबाट यसअघि जारी गरिएको एकीकृत निर्देशन २०७१ अन्तर्गतको इ.प्रा. निर्देशन नं. ९/०७१ तथा सो पश्चात मिति २०७२ असार मसान्तसम्म जारी भएका यस विषयसंग सम्बन्धित सम्पूर्ण परिपत्रहरु खारेज गरिएको छ ।</p> <p>(२) उपबुँदा (१) बमोजिम खारेज गरिएका निर्देशन तथा परिपत्र</p>	“ख” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरु	बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग	bfistatb@nrb.org.np	विकास बैंक सुपरिवेक्षण विभाग	fsidreportsdb@nrb.org.np nrdbdsstat@nrb.org.np	अनुसन्धान विभाग	researchreportdb@nrb.org.np	“ग” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरु	बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग	bfistatc@nrb.org.np	वित्त कम्पनी सुपरिवेक्षण विभाग		अनुसन्धान विभाग	researchreportfc@nrb.org.np
विभाग	इमेल ठेगाना																																				
बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग	bfistata@nrb.org.np																																				
बैंक सुपरिवेक्षण विभाग	bsdoffsite@nrb.org.np																																				
अनुसन्धान विभाग	researchreportcb@nrb.org.np																																				
बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग	bfistatb@nrb.org.np																																				
विकास बैंक सुपरिवेक्षण विभाग	fsidreportsdb@nrb.org.np																																				
अनुसन्धान विभाग	researchreportdb@nrb.org.np																																				
बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग	bfistatc@nrb.org.np																																				
वित्त कम्पनी सुपरिवेक्षण विभाग																																					
अनुसन्धान विभाग	researchreportfc@nrb.org.np																																				
“ख” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरु	बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग	bfistatb@nrb.org.np																																			
	विकास बैंक सुपरिवेक्षण विभाग	fsidreportsdb@nrb.org.np nrdbdsstat@nrb.org.np																																			
	अनुसन्धान विभाग	researchreportdb@nrb.org.np																																			
“ग” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरु	बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग	bfistatc@nrb.org.np																																			
	वित्त कम्पनी सुपरिवेक्षण विभाग																																				
	अनुसन्धान विभाग	researchreportfc@nrb.org.np																																			

क्र.सं	निर्देशन/बुँदा/उपबुँदा	विद्यमान व्यवस्था	थप/संशोधन/परिमार्जन
		<p>रु. हजारमा उल्लेख गरी पठाउनु पर्नेछ । तथ्याङ्क विवरण नेपाली भाषामा पठाउँदा अनिवार्य रूपमा दृक्कजर्वा फण्टबाट पठाउनु पर्नेछ । यस्तो फण्ट यस बैंकको वेबसाइट www.nrb.org.np बाट डाउनलोड गर्न सकिनेछ ।</p> <p>द. खारेजी र वचाऊ</p> <p>(१) यस बैंकबाट यसअघि जारी गरिएका देहायका निर्देशनहरु खारेज गरिएको छ :-</p> <p>एकीकृत निर्देशन, २०७१ को इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुले नेपाल राष्ट्र बैंकमा पेश गर्नु पर्ने तथ्याङ्क विवरण सम्बन्धी व्यवस्था इ.प्रा. निर्देशन नं. ९/०७१बाट जारी गरिएको निर्देशन तथा सो पश्चात मिति २०७२ असार मसान्तसम्म जारी भएका यसै विषयसँग सम्बन्धित सम्पूर्ण परिपत्रहरु ।</p> <p>(२) उपबुँदा (१) बमोजिम खारेज गरिएका निर्देशन तथा परिपत्र बमोजिम भए गरेका काम कारवाही यसै निर्देशन बमोजिम भए गरेको मानिनेछ ।</p>	<p>बमोजिम भए गरेका काम कारवाही यसै निर्देशन बमोजिम भए गरेको मानिनेछ ।</p>
३३.	ई.प्रा. निर्देशन नं. १०/०७१ बुँदा २	<p>(घ) खण्ड (ग) बमोजिम संस्थापक समुहमा सेयर नामसारी वा बिक्री हुन नसक्ने अवस्था भएमा मात्र अन्य व्यक्ति वा संस्थालाई यस निर्देशनका अधिनमा रही सेयर नामसारी वा बिक्री गर्न सकिने छ । यसरी संस्थापक समुहको सेयर नामसारी वा खरिद गरी लिने व्यक्ति वा संस्था पनि जुन समुहबाट सेयर नामसारी वा खरिद गरी लिएको हो सोही समुहमा समावेश हुनेछन् ।</p>	<p>(घ) खण्ड (ग) बमोजिम संस्थापक समुहमा सेयर नामसारी वा बिक्री हुन नसक्ने अवस्था भएमा मात्र अन्य व्यक्ति वा संस्थालाई यस निर्देशनका अधिनमा रही सेयर नामसारी वा बिक्री गर्न सकिने छ । यसरी संस्थापक समुहको सेयर नामसारी वा खरिद गरी लिने व्यक्ति वा संस्था संस्थापक समुहमा नै समावेश हुनेछन् ।</p>
३४.	ई.प्रा. निर्देशन नं. १०/०७१ बुँदा नं. १४	<p>(ग) संस्थापक समुहको सेयर खरिद गर्ने व्यक्ति/संस्थालाई सोही संस्थापक समुहमा समावेश गर्नु पर्नेछ । एउटा बैंक तथा वित्तीय संस्थाको सेयर यस बैंकबाट इजाजतपत्रप्राप्त अन्य क, ख र ग वर्गका बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरु र सहकारी संस्थाहरुले खरिद गर्न पाउने छैनन् ।</p>	<p>(ग) संस्थापक समुहको सेयर खरिद गर्ने व्यक्ति/संस्थालाई सोही संस्थापक समुहमा समावेश गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>(ण) सहकारी संस्थाहरुले यस बैंकबाट इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाको सेयर खरिद गर्न पाउने छैनन् ।</p>

क्र.सं	निर्देशन/बुँदा/उपबुँदा	विद्यमान व्यवस्था	थप/संशोधन/परिमार्जन
३५.	ई.प्रा. निर्देशन नं. १०/०७१ बुँदा नं. १५	(भ) बैंक तथा वित्तीय संस्थामा सञ्चालकको पदमा बहाल रहेको अवस्थामा समेत संस्थापक समुहको सेयर यस व्यवस्था अनुरूप सर्वसाधारणमा परिणत गर्न बाधा पर्नेछैन । तर, खरिद/विक्री सम्बन्धी प्रक्रिया प्रचलित कानुनको अधिनमा रही गर्नु पर्नेछ ।	(भ) बैंक तथा वित्तीय संस्थामा सञ्चालक कार्यकारी प्रमुख, लेखापरीक्षक, सचिव वा बैङ्क वा वित्तीय संस्थाको व्यवस्थापन तथा लेखा सम्बन्धीकार्यमा प्रत्यक्ष रूपले संलग्न व्यक्तिले त्यस्तो पदमा बहाल रहेको अवस्थामा समेत संस्थापक समुहको सेयर यस व्यवस्था अनुरूप सर्वसाधारणमा परिणत गर्न बाधा पर्नेछैन । तर, खरिद/विक्री सम्बन्धी प्रक्रिया प्रचलित कानुनको अधिनमा रही गर्नु पर्नेछ ।
३६.	निर्देशन नं. १०/०७१ को बुँदा नं. १९ को उपबुँदा नं. १	<p>१९. हकप्रद सेयर सम्बन्धमा</p> <p>(ङ) इजाजतपत्रप्राप्त बैंक/वित्तीय संस्थाले हकप्रद सेयर निष्काशन गर्दा साविकका संस्थापक सेयरधनीहरूले खरिद गर्न पाउने हकप्रद सेयरको सम्पूर्ण वा आंशिक हक हस्तान्तरण गर्न चाहेमा प्रचलित कानुन बमोजिम प्रबन्धपत्र तथा नियमावलीमा व्यवस्था गरी चुक्ता पुँजीको २ प्रतिशत वा सोभन्दा कम सेयर लिएका संस्थापक सेयरधनीको हकमा सम्बन्धित बैंक/वित्तीय संस्थाले देहायका शर्तको अधिनमा रही हक हस्तान्तरण गर्न सक्ने छन् ।</p> <p>१. संस्थापक/संस्थापक समुहको हकप्रद सेयरको हक हस्तान्तरण आफ्नै समुह/उपसमुहका संस्थापकलाई पहिलो प्राथमिकता दिनु पर्नेछ । यसरी हक हस्तान्तरण गर्दा आफ्नै समुह/उपसमुहमा सेयरको हक हस्तान्तरण हुन नसकेको अवस्थामा विद्यमान अन्य संस्थापकलाई दोस्रो प्राथमिकता दिई हक हस्तान्तरण गर्न सक्ने छ ।</p> <p>उपर्युक्त बमोजिम संस्थापक/संस्थापक समुहको हकप्रद सेयरको हक हस्तान्तरण आफ्नै समुह/उपसमुहका संस्थापकलाई पहिलो प्राथमिकता दिँदा देहाय बमोजिमको प्रक्रिया अपनाउनु पर्ने गरी स्पष्ट गरिएको छ :</p> <p>हकप्रद सेयरको हक हस्तान्तरण गर्न चाहने सेयरधनीले विक्री मूल्य तोकी हक हस्तान्तरण गर्न चाहेको निवेदन बैंक तथा वित्तीय संस्थामा पेश गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>यसरी निवेदन पेश गरेपछि ७ दिनको समय तोकी संस्थाले पहिलो प्राथमिकतामा परेका सेयरधनीलाई सुचना दिनु पर्नेछ ।</p> <p>यसरी पहिलो प्राथमिकतामा परेका सेयरधनीले ७ दिनभित्र सो मूल्यमा हक</p>	<p>१९. हकप्रद सेयर सम्बन्धमा</p> <p>(ङ) इजाजतपत्रप्राप्त बैंक/वित्तीय संस्थाले हकप्रद सेयर निष्काशन गर्दा साविकका संस्थापक सेयरधनीहरूले खरिद गर्न पाउने हकप्रद सेयरको सम्पूर्ण वा आंशिक हक हस्तान्तरण गर्न चाहेमा प्रचलित कानुन बमोजिम प्रबन्धपत्र तथा नियमावलीमा व्यवस्था गरी चुक्ता पुँजीको २ प्रतिशत वा सोभन्दा कम सेयर लिएका संस्थापक सेयरधनीको हकमा सम्बन्धित बैंक/वित्तीय संस्थाले देहायका शर्तको अधिनमा रही हक हस्तान्तरण गर्न सक्ने छन् ।</p> <p>१. संस्थापक/संस्थापक समुहको हकप्रद सेयरको हक हस्तान्तरण आफ्नै समुहका संस्थापकलाई पहिलो प्राथमिकता दिनु पर्नेछ । यसरी हक हस्तान्तरण गर्दा आफ्नै समुहमा सेयरको हक हस्तान्तरण हुन नसकेको अवस्थामा विद्यमान अन्य संस्थापकलाई दोस्रो प्राथमिकता दिई हक हस्तान्तरण गर्न सक्ने छ ।</p> <p>उपर्युक्त बमोजिम संस्थापक/संस्थापक समुहको हकप्रद सेयरको हक हस्तान्तरण आफ्नै समुहका संस्थापकलाई पहिलो प्राथमिकता दिँदा देहाय बमोजिमको प्रक्रिया अपनाउनु पर्ने गरी स्पष्ट गरिएको छ :</p> <p>हकप्रद सेयरको हक हस्तान्तरण गर्न चाहने सेयरधनीले विक्री मूल्य तोकी हक हस्तान्तरण गर्न चाहेको निवेदन बैंक तथा वित्तीय संस्थामा पेश गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>यसरी निवेदन पेश गरेपछि ७ दिनको समय तोकी संस्थाले पहिलो प्राथमिकतामा परेका सेयरधनीलाई सुचना दिनु पर्नेछ ।</p> <p>यसरी पहिलो प्राथमिकतामा परेका सेयरधनीले ७ दिनभित्र सो मूल्यमा हक लिन नचाहेमा अन्य संस्थापकलाई बैंकले सुचना दिनु पर्नेछ ।</p>

क्र.सं	निर्देशन/बुँदा/उपबुँदा	विद्यमान व्यवस्था	थप/संशोधन/परिमार्जन
		<p>लिन नचाहेमा अन्य संस्थापकलाई बैकले सुचना दिनु पर्नेछ ।</p> <p>तत्पश्चात अन्य संस्थापकलाई दोस्रो प्राथमिकता दिई हक हस्तान्तरण गर्न सकिनेछ ।</p> <p>२. खण्ड (१) बमोजिम संस्थापक समुहमा सेयरको हक हस्तान्तरण हुन नसक्ने अवस्था भएमा मात्र अन्य व्यक्ति वा संस्थालाई यस निर्देशनका अधिनमा रही सेयरको हक हस्तान्तरण गर्न सकिने छ । यसरी संस्थापक समुहको सेयरको हक हस्तान्तरण गरी लिने व्यक्ति वा संस्था पनि जुन समुह/उपसमुहबाट सेयरको हक हस्तान्तरण गरी लिएको हो सोही समुह/उपसमुहमा समावेश हुने छ ।</p>	<p>तत्पश्चात अन्य संस्थापकलाई दोस्रो प्राथमिकता दिई हक हस्तान्तरण गर्न सकिनेछ ।</p> <p>२. खण्ड (१) बमोजिम संस्थापक समुहमा सेयरको हक हस्तान्तरण हुन नसक्ने अवस्था भएमा मात्र अन्य व्यक्ति वा संस्थालाई यस निर्देशनका अधिनमा रही सेयरको हक हस्तान्तरण गर्न सकिने छ । यसरी संस्थापक समुहको सेयरको हक हस्तान्तरण गरी लिने व्यक्ति वा संस्था पनि जुन समुहबाट सेयरको हक हस्तान्तरण गरी लिएको हो सोही समुहमा समावेश हुने छ ।</p>
३७.	ई.प्रा. निर्देशन नं. १२/०७१ बुँदा ४	<p>२. यसरी कालोसूचीमा समावेश गर्न सम्बन्धित बैकबाट सिफारिस प्राप्त भएपछि सो नामावलीलाई पन्ध्र दिनभित्र कालोसूचीमा राख्नु पर्नेछ, र कालोसूचीबाट नाम हटाउने सम्बन्धी कारवाही विद्यमान नीतिगत तथा प्रक्रियागत व्यवस्था बमोजिम नै हुनेछ ।</p> <p>३. यसरी कालोसूचीमा समावेश गर्न सम्बन्धित इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाबाट सिफारिस नामावलीलाई कर्जा सुचना केन्द्रले नामनामेसी यकिन गरी पन्ध्र दिनभित्र कालोसूचीमा राख्नु पर्नेछ ।</p>	<p>२. यसरी कालोसूचीमा समावेश गर्न सम्बन्धित बैकबाट सिफारिस प्राप्त भएपछि सो नामावलीलाई पाँच दिनभित्र कालोसूचीमा राख्नु पर्नेछ, र कालोसूचीबाट नाम हटाउने सम्बन्धी कारवाही विद्यमान नीतिगत तथा प्रक्रियागत व्यवस्था बमोजिम नै हुनेछ ।</p> <p>३. यसरी कालोसूचीमा समावेश गर्न सम्बन्धित इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाबाट सिफारिस नामावलीलाई कर्जा सुचना केन्द्रले नामनामेसी यकिन गरी पाँच दिनभित्र कालोसूचीमा राख्नु पर्नेछ ।</p>
३८.	ई.प्रा. निर्देशन नं. १२/०७१ बुँदा ७ को १	(१) कुनै इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले धितो लिलामी गर्दा धितो मूल्याङ्कनकर्ताले मूल्याङ्कन गरेको रकमको दुई तिहाई भन्दा कम रकम मात्र उठेमा वा गलत स्थान/प्रकृतिको धितोलाई सही हो भनी मूल्याङ्कन गरेमा त्यस्ता धितो मूल्याङ्कनकर्तालाई इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाको सिफारिशमा केन्द्रले कालो सूचीमा समावेश गर्नु पर्नेछ ।	(१) कुनै इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले धितो लिलामी गर्दा धितो मूल्याङ्कनकर्ताले मूल्याङ्कन गरेको रकम पुनरमूल्याङ्कन गर्दा दुई तिहाई भन्दा कम भएमा वा गलत स्थान/प्रकृतिको धितोलाई सही हो भनी मूल्याङ्कन गरेमा त्यस्ता धितो मूल्याङ्कनकर्तालाई इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाको सिफारिशमा केन्द्रले कालो सूचीमा समावेश गर्नु पर्नेछ ।
३९.	ई.प्रा. निर्देशन नं. १२/०७१ बुँदा ७	३. जुन कर्जाको धितो मूल्याङ्कन गरिएको हो सो कर्जाको ऋणी कालोसूचीबाट हटेमा त्यस्तो धितो मूल्याङ्कन गर्ने मूल्याङ्कनकर्तालाई पनि कालोसूचीबाट केन्द्रले हटाउनु पर्नेछ ।	३. जुन कर्जाको धितो मूल्याङ्कन गरिएको हो सो कर्जाको ऋणी कालोसूचीबाट हटेमा त्यस्तो धितो मूल्याङ्कन गर्ने मूल्याङ्कनकर्तालाई पनि सम्बन्धित बैक वा वित्तीय संस्थाले कालोसूचीबाट हटाउनु पर्नेछ ।
४०.	ई.प्रा. निर्देशन नं. १२/०७१ बुँदा १०.४	(क) बाढी, पहिरो, भूकम्प जस्ता दैवी प्रकोप परेमा ।	(क) बाढी, पहिरो, भूकम्प जस्ता प्राकृतिक /दैवी प्रकोप परेमा ।

क्र.सं	निर्देशन/बुँदा/उपबुँदा	विद्यमान व्यवस्था	थप/संशोधन/परिमार्जन
४१.	ई.प्रा. निर्देशन नं. १२/०७१ बुँदा १२यस्तो सुचना सम्बन्धित व्यक्ति वा निजको परिवारका सदस्य वा निजको कारोबारसँग सम्बन्धित संस्थामा बुझाएमा पनि सुचना प्राप्त भएको मानिने छ ।यस्तो सुचना सम्बन्धित व्यक्ति वा निजको परिवारका सदस्य वा निजको कारोबारसँग सम्बन्धित संस्थामा बुझाएमा वा राष्ट्रिय स्तरको पत्रिकामा प्रकाशित गरेमा सुचना प्राप्त भएको मानिने छ ।
४२.	ई.प्रा. निर्देशन नं. १२/०७१ बुँदा १८ को ६	६) कर्जा सुचना इकाई इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुले केन्द्रीय रुपमा कर्जा सुचना इकाई गठन गरी केन्द्र तथा अन्य निकायमा पठाउनु पर्ने कर्जासुचना सम्बन्धी सम्पूर्ण कार्यहरु सो इकाईबाट मात्र गर्नु/गराउनु पर्नेछ । केन्द्रसँग गरिने सम्पूर्ण कार्यको लागि इकाईका जनशक्तिलाई तोक्नु पर्नेछ र सोको जानकारी सम्बन्धित इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले केन्द्रलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । साथै, तोकिएको इकाईले इजाजतपत्रप्राप्त संस्था र केन्द्रबीच हुने पत्राचारको प्रमाणित अभिलेख अद्यावधिक गरी राख्नु पर्नेछ ।	६) कर्जा सुचना इकाई इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुले केन्द्रीय रुपमा कर्जा सुचना इकाई गठन गरी केन्द्र तथा अन्य निकायमा पठाउनु पर्ने कर्जासुचना सम्बन्धी सम्पूर्ण कार्यहरु सो इकाईबाट मात्र गर्नु/गराउनु पर्नेछ । केन्द्रसँग गरिने सम्पूर्ण कार्यको लागि इकाईका जनशक्तिलाई तोक्नु पर्नेछ र सोको जानकारी सम्बन्धित इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले केन्द्रलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ । साथै, तोकिएको इकाईले इजाजतपत्रप्राप्त संस्था र केन्द्रबीच हुने पत्राचार एवं इलेक्ट्रोनिक तथ्याङ्कको अभिलेख अद्यावधिक गरी राख्नु पर्नेछ ।
४३.	ई.प्रा. निर्देशन नं. १२/०७१ बुँदा १८ को १०	यस निर्देशन बमोजिम केन्द्रले तयार गर्ने कालोसूची अद्यावधिक गरी राख्नु पर्नेछ ।	यस निर्देशन बमोजिम केन्द्र र सम्बन्धित बैंक तथा वित्तीय संस्थाले तयार गर्ने कालोसूची अद्यावधिक गरी राख्नु पर्नेछ ।
४४.	ई.प्रा. निर्देशन नं. १२/०७१ बुँदा १९	१९. लघुकर्जा कारोबारको कर्जा सुचना आदान प्रदान सम्बन्धमा यस बैंकबाट “क”, “ख” र “ग” वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले रु. ५० हजारभन्दा बढीको लघुकर्जा कारोबार गर्दा सम्बन्धित शाखा कार्यालयको कार्यक्षेत्र (कर्जा प्रवाह हुने क्षेत्र) मा कार्यरत अन्य इजाजतपत्रप्राप्त “क”, “ख”, “ग” र “घ” वर्गको संस्थासँग एक आपसमा अनिवार्य रुपमा कर्जा सुचना आदान-प्रदान गर्नुपर्नेछ । <i>द्रष्टव्य:</i> <i>यस प्रयोजनको लागि कार्यक्षेत्र भन्नाले आफू कार्यरत नगरपालिका, उपमहानगरपालिका वा महानगरपालिकाको हकमा सिमाना जोडिएका वडा र गा.वि.स.हरु तथा गाउँ विकास समितिको हकमा सिमाना जोडिएका गा.वि.स र नगर/उपनगर/महानगर पालिकाका वडाहरु सम्भन्नु पर्छ ।</i>	हटाइएको ।

क्र.सं	निर्देशन/बुँदा/उपबुँदा	विद्यमान व्यवस्था	थप/संशोधन/परिमार्जन
४५.	ई.प्रा. निर्देशन नं. १२/०७१ बुँदा २०	हाल नभएको	२०. इजाजत पत्र प्राप्त संस्थाका संस्थापक शेयरधनी कर्जा सूचना केन्द्रको कालोसूचीमा सूचीकृत रहेको अवस्थामा त्यस्तो संस्थापक शेयरधनीको सम्पत्ति धितो राखी अन्य व्यक्ति वा संस्थालाई कर्जा प्रवाह गर्न पाइने छैन ।
४६.	ई.प्रा. निर्देशन नं. १३/०७१ बुँदा न. १ को ५	(५) अनिवार्य मौज्जातमा नपुग भए जति रकममा प्रचलित बैंक दरको प्रतिशतले साप्ताहिक हिसावमा हर्जाना लगाइनेछ र यसरी नपुग भए जतिको रकमलाई बैंक दरको प्रतिशतले गुणा गरी वाउन्नले भाग गरिने छ ।	(५) अनिवार्य मौज्जातमा नपुग भए जति रकममा प्रचलित बैंक दरको प्रतिशतले साप्ताहिक हिसावमा जरिवाना लगाइनेछ र यसरी नपुग भए जतिको रकमलाई बैंक दरको प्रतिशतले गुणा गरी वाउन्नले भाग गरिने छ ।
४७.	ई.प्रा. निर्देशन नं. १३/०७१ बुँदा न. ३ को ५	(५) वैधानिक तरलता अनुपात नपुग भए जति रकममा प्रचलित बैंकदरको प्रतिशतले मासिक हिसावमा हर्जाना लगाइनेछ र यसरी नपुग भए जतिको रकमलाई बैंकदरको प्रतिशतले गुणा गरी बाह्रले भाग गरिनेछ ।	(५) वैधानिक तरलता अनुपात नपुग भए जति रकममा प्रचलित बैंकदरको प्रतिशतले मासिक हिसावमा जरिवाना लगाइनेछ र यसरी नपुग भए जतिको रकमलाई बैंकदरको प्रतिशतले गुणा गरी बाह्रले भाग गरिनेछ ।
४८.	ई.प्रा. निर्देशन नं. १४/०७१ बुँदा नं. १ को खण्ड "ख"	(आ) यस बैंकको नीतिगत व्यवस्था तथा निर्देशनले तोकेको न्यूनतम चुक्ता पुँजी पुरा गरेको वा चालु आ.व. को लागि चुक्ता पुँजी पुरा गर्न समय दिएकोमा सो समयभित्र पुँजी वृद्धि गर्ने गरी तयार गरिएको पुँजी योजना बमोजिमको कार्य सम्पादन भैरहेको व्यहोरा यस बैंक समक्ष पेश गरिसकेको ।	(आ) यस बैंकको नीतिगत व्यवस्था तथा निर्देशन बमोजिम तोकिएको न्यूनतम चुक्ता पुँजी कायम गरेको ।
४९.	ई.प्रा. निर्देशन नं. १४/०७१ बुँदा नं. १ को खण्ड "ख"	(ए) "ग" वर्गका ईजाजतपत्रप्राप्त संस्थाको हकमा उपखण्ड (आ) बमोजिमको न्यूनतम चुक्ता पुँजी पुरा गर्नुका अतिरिक्त प्रति शाखा रु. ५० लाखका दरले अतिरिक्त चुक्ता पुँजी थप गरिसकेको अवस्थामा काठमाण्डौं उपत्यका बाहिर एउटा र प्रति शाखा रु. २.०० करोडका दरले अतिरिक्त चुक्ता पुँजी थप गरिसकेको अवस्थामा काठमाण्डौं उपत्यकामा एउटा नयाँ शाखा कार्यालय खोल्न सक्ने । यस प्रयोजनको लागि संस्थाको न्यूनतम चुक्ता पुँजी रु. २० करोड वा २०६४ असार मसान्तमा कायम रहेको चुक्ता पुँजीलाई आधार मानी हरेक वर्ष पुँजी योजना अनुसार समानुपातिक रूपमा पुर्याउनुपर्ने पुँजीका अतिरिक्त उपर्युक्त अनुसारको थप पुँजीको व्यवस्था गरेमा मात्र शाखाको प्रयोजनको लागि गणना गरिने ।	(ए) "ग" वर्गका ईजाजतपत्रप्राप्त संस्थाको हकमा उपखण्ड (आ) बमोजिमको न्यूनतम चुक्ता पुँजी पुरा गर्नुका अतिरिक्त प्रति शाखा रु. ५० लाखका दरले अतिरिक्त चुक्ता पुँजी थप गरिसकेको अवस्थामा काठमाण्डौं उपत्यका बाहिर एउटा र प्रति शाखा रु. २.०० करोडका दरले अतिरिक्त चुक्ता पुँजी थप गरिसकेको अवस्थामा काठमाण्डौं उपत्यकामा एउटा नयाँ शाखा कार्यालय खोल्न सक्ने ।
५०.	ई.प्रा.निर्देशन नं. १४/०७१ को बुँदा ५ "ङ"	(ङ) "क" र "ख" वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्थालाई यस बैंकको पुर्व स्वीकृति प्राप्त गरी अदालत परिसर, अस्पताल, सैनिक ब्यारेक, विश्वविद्यालय, औद्योगिक क्षेत्र, विदेशी कुटनैतिक नियोगहरूको हाताभित्र तथा विदेशमा काम गर्ने नेपालीको लागि पेन्सन वितरण तथा राजश्व	(ङ) इजाजतपत्रप्राप्त संस्थालाई यस बैंकको पुर्व स्वीकृति प्राप्त गरी अदालत परिसर, अस्पताल, सैनिक ब्यारेक, विश्वविद्यालय, क्याम्पस, विद्यालय, सरकारी कार्यालय , औद्योगिक क्षेत्र, विदेशी कुटनैतिक नियोगहरूको हाताभित्र तथा विदेशमा काम गर्ने नेपालीको लागि पेन्सन

क्र.सं	निर्देशन/बुँदा/उपबुँदा	विद्यमान व्यवस्था	थप/संशोधन/परिमार्जन
		संकलन/सरकारी कारोबार सञ्चालन गर्ने प्रयोजनको लागि खोलिने काउण्टरहरुबाट स्वदेशी मुद्रामा निक्षेप संकलन तथा भुक्तानी गर्न बाहेक अन्य कुनै पनि वित्तीय कारोबार गर्न नपाइने गरी एक्सटेन्सन काउण्टर सञ्चालन गर्न स्वीकृति प्रदान गर्न सकिनेछ ।	वितरण तथा राजश्व संकलन/सरकारी कारोबार सञ्चालन गर्ने प्रयोजनको लागि खोलिने काउण्टरहरुबाट स्वदेशी मुद्रामा निक्षेप संकलन तथा भुक्तानी गर्न बाहेक अन्य कुनै पनि वित्तीय कारोबार गर्न नपाइने गरी एक्सटेन्सन काउण्टर सञ्चालन गर्न स्वीकृति प्रदान गर्न सकिनेछ ।
५१.	ई.प्रा.निर्देशन नं. १४/०७१ को बुँदा ५ "अ"	(अ) इजाजतपत्रप्राप्त राष्ट्रियस्तरका "क", "ख" र "ग" वर्गका संस्थालाई क्रमशः बढीमा ५, ५ र ३ वटासम्म तथा राष्ट्रियस्तर बाहेकका "ख" र "ग" वर्गका संस्थालाई बढीमा ३ वटासम्म एक्सटेन्सन काउण्टर स्थापना गर्न अनुमति प्रदान गर्न सकिनेछ ।	हटाइएको ।
५२.	ई.प्रा.निर्देशन नं. १४/०७१ को बुँदा ७	७. घुम्ती बैकिङ्गसेवा सम्बन्धी व्यवस्था इजाजतपत्रप्राप्त "क" वर्गका वाणिज्य बैंक र राष्ट्रियस्तरका "ख" वर्गका विकास बैंकहरुले बैकिङ्ग सुविधाको पहुँच नभएको स्थानमा देहायको नीतिगत व्यवस्था तथा शर्तहरुको अधिनमा रही सवारी साधनमा कार्यालय राखेर घुम्ती बैकिङ्गसेवा सञ्चालन गर्न सक्ने छन् ।	७. घुम्ती बैकिङ्गसेवा सम्बन्धी व्यवस्था इजाजतपत्रप्राप्त "क" वर्ग र राष्ट्रियस्तरका "ख" र "ग" वर्गका संस्थाहरुले बैकिङ्ग सुविधाको पहुँच नभएको स्थानमा देहायको नीतिगत व्यवस्था तथा शर्तहरुको अधिनमा रही सवारी साधनमा कार्यालय राखेर घुम्ती बैकिङ्गसेवा सञ्चालन गर्न सक्ने छन् ।
५३.	ई.प्रा.निर्देशन नं. १४/०७१ को बुँदा ८	८. सीमित बैकिङ्ग इकाई (Limited Banking Outlets) सम्बन्धी व्यवस्था इजाजतपत्रप्राप्त "क" वर्गका बैंक र "ख" वर्गका विकास बैंकहरुले सीमित बैकिङ्ग इकाई (Limited Banking Outlets) को रुपमा कार्यालय (नियमित रुपमा कर्मचारी खटाई वा तोकिएको दिनमा कर्मचारी खटाई सेवा प्रदान गर्ने) स्थापना गरी देहायको नीतिगत व्यवस्था तथा शर्तहरुको अधिनमा रही बैकिङ्ग सेवाको पहुँच नपुगेका (काठमाण्डौँ उपत्यका, देशका अन्य उप-महानगरपालिका/नगरपालिका बाहेकका) क्षेत्रहरुमा सीमित बैकिङ्ग इकाई मार्फत बैकिङ्ग सेवा प्रदान गर्न सक्ने छन् ।	८. सीमित बैकिङ्ग इकाई (Limited Banking Outlets) सम्बन्धी व्यवस्था इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुले सीमित बैकिङ्ग इकाई (Limited Banking Outlets) को रुपमा कार्यालय (नियमित रुपमा कर्मचारी खटाई वा तोकिएको दिनमा कर्मचारी खटाई सेवा प्रदान गर्ने) स्थापना गरी देहायको नीतिगत व्यवस्था तथा शर्तहरुको अधिनमा रही बैकिङ्ग सेवाको पहुँच नपुगेका (काठमाण्डौँ उपत्यका, देशका अन्य उप-महानगरपालिका/नगरपालिका बाहेकका) क्षेत्रहरुमा सीमित बैकिङ्ग इकाई मार्फत बैकिङ्ग सेवा प्रदान गर्न सक्ने छन् ।
५४.	ई.प्रा.निर्देशन नं. १५/०७१ को बुँदा नं. २	(इ) यस व्यवस्था बमोजिम प्रकाशन गरिएको आधार दर गणना सम्बन्धी विवरण निर्देशन फा.नं. १५.१ बमोजिमको ढाँचामा भरी सम्बन्धित सुपरिवेक्षण विभाग र अनुसन्धान विभागमा पेश गर्नुपर्नेछ ।	(इ) यस व्यवस्था बमोजिम प्रकाशन गरिएको आधार दर गणना सम्बन्धी विवरण निर्देशन फा.नं. १५.१ बमोजिमको ढाँचामा भरी महिना समाप्त भएको १५ दिन भित्र सम्बन्धित सुपरिवेक्षण विभाग र अनुसन्धान विभागमा पेश गर्नुपर्नेछ ।
५५.	ई.प्रा.निर्देशन नं. १५/०७१ को बुँदा ५	५. ब्याजदर निर्णय गराएर लागू गर्नु पर्ने इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले निक्षेपमा दिने र कर्जा तथा सापटमा लिने ब्याजदर, ब्याज गणना विधि, हर्जाना लगाउने विधि, सेवा शुल्क र कमिशन	५. ब्याजदर निर्णय गराएर लागू गर्नु पर्ने इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले निक्षेपमा दिने र कर्जा तथा सापटमा लिने ब्याजदर, ब्याज गणना विधि, हर्जाना लगाउने विधि, सेवा शुल्क र

क्र.सं	निर्देशन/बुँदा/उपबुँदा	विद्यमान व्यवस्था	थप/संशोधन/परिमार्जन
		दर इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले निर्णय गराई लागू गर्नु पर्नेछ । इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले निक्षेपमा प्रदान गर्ने प्रकाशित ब्याजदरमा शुन्य दशमलव पाँच प्रतिशत बिन्दुसम्म बढाउन सक्नेछन् भने कर्जाको ब्याजदरको हकमा प्रकाशित ब्याजदरभन्दा बढी दर कायम गर्न पाइने छैन ।	कमिशन दर इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले निर्णय गराई लागू गर्नु पर्नेछ । इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले निक्षेपमा प्रदान गर्ने प्रकाशित ब्याजदरमा शुन्य दशमलव पाँच प्रतिशत बिन्दुसम्म बढाउन सक्नेछन् । यसैगरी कर्जाको ब्याजदरको हकमा प्रकाशित ब्याजदरमा एक प्रतिशत बिन्दु भन्दा बढी थपघट हुने गरी ब्याजदर कायम गर्न पाइने छैन ।
५६.	ई.प्रा.निर्देशन १६/०७१ बुँदा नं. १	नं १. वित्तीय स्रोत संकलन सीमा (१) “क” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थालाई वित्तीय स्रोत संकलन सम्बन्धी कुनै सीमा लाग्ने छैन । तर, सापटीको हकमा आफ्नो कुल निक्षेप दायित्वको बढीमा एक तिहाइसम्म परिचालन गर्न सक्नेछ ।	१. वित्तीय स्रोत संकलन सीमा (१) “क” वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थालाई सामान्यतया निक्षेप संकलन सम्बन्धी कुनै सीमा लाग्ने छैन । तर, सापटीको हकमा आफ्नो कुल निक्षेप दायित्वको बढीमा एक तिहाइसम्म परिचालन गर्न सक्नेछ ।
५७.	ई.प्रा.निर्देशन १६/०७१ बुँदा नं. ८	नं ८. सीमाभन्दा बढी वित्तीय स्रोत संकलन गरेमा सीमाभित्र ल्याउने समयवधि 'ख' र 'ग' वर्गका इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाहरुले यस बैंकको निर्देशनले तोकेको वित्तीय स्रोत संकलन सम्बन्धी व्यवस्थाको सीमा भन्दा बढी हुने गरी सापटी (Borrowings) लिने तथा परिचालन गरे भएको अवस्थामा देहाय अनुसारको व्यवस्था कायम हुने छ :- (१) वित्तीय स्रोत संकलन सम्बन्धी यस बैंकको निर्देशनमा तोकिएको सीमाभन्दा बढी वित्तीय स्रोत संकलन गरेको पाइएमा त्यसरी सीमाभन्दा बढी संकलन गरिएको वित्तीय स्रोतमा त्यस्तो सीमामा नआएसम्मको अवधिको लागी दैनिक रुपमा प्रचलित बैंकदरले हुन आउने रकम हर्जाना स्वरुप सम्बन्धित संस्थालाई लगाउन सकिने छ । साथै, त्यस्तो सम्बन्धित संस्थाको कार्यकारी प्रमुखलाई समेत रु. एक लाखसम्म जरिवाना लगाउन सकिने छ र यस्तो रकम कार्यकारी प्रमुखबाट व्यक्तिगत रुपमा असुलउपर गरिने छ । (२) यस प्रयोजनको लागि लेखापरीक्षण भएको सबैभन्दा पछिल्लो वित्तीय विवरणबाट कायम हुन आउने प्राथमिक पुँजीलाई आधार लिई गणना गरिने छ । (३) सापटी सम्बन्धी दैनिक विवरण हाल यस बैंक समक्ष पेश हुँदै आएको अनिवार्य मौज्जात सम्बन्धी साप्ताहिक विवरण (निर्देशन फा.नं. १३.१) मा एउटा छुट्टै सापटी शीर्षक कायम गरी सापटी लिइएको कुल रकम खुलाउनु पर्नेछ ।	८. सीमाभन्दा बढी वित्तीय स्रोत संकलन गरेमा सीमाभित्र ल्याउने समयवधि इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले यस बैंकको वित्तीय स्रोत संकलन सम्बन्धी व्यवस्था अन्तर्गत तोकेको सीमा भन्दा बढी हुने गरी वित्तीय स्रोत परिचालन गरेको वा सापटी लिएको अवस्थामा त्यस्तो सीमाभन्दा बढी संकलन गरिएको वित्तीय स्रोत वा सापटी सीमा भन्दा कममा नआएसम्मको अवधिको लागी दैनिक रुपमा प्रचलित बैंकदरले हुन आउने रकम सम्बन्धित संस्थालाई हर्जाना लगाउन सकिने छ । साथै, त्यस्तो संस्थाको कार्यकारी प्रमुखलाई समेत रु. एक लाखसम्म जरिवाना लगाउन सकिने छ र यस्तो रकम कार्यकारी प्रमुखबाट व्यक्तिगत रुपमा असुलउपर गरिने छ । यस प्रयोजनको लागि लेखापरीक्षण भएको सबैभन्दा पछिल्लो वित्तीय विवरणबाट कायम हुन आउने प्राथमिक पुँजीलाई आधार लिई गणना गरिने छ । सापटी सम्बन्धी दैनिक विवरण हाल यस बैंक समक्ष पेश हुँदै आएको अनिवार्य मौज्जात सम्बन्धी साप्ताहिक विवरण (निर्देशन फा.नं. १३.१) मा एउटा छुट्टै सापटी शीर्षक कायम गरी सापटी लिइएको कुल रकम खुलाउनु पर्नेछ ।

क्र.सं	निर्देशन/बुँदा/उपबुँदा	विद्यमान व्यवस्था	थप/संशोधन/परिमार्जन
५८.	ई. प्रा. निर्देशन नं. १७/०७१को बुँदा नं. ३ को (घ)	(घ) वैदेशिक रोजगारमा जाने व्यक्तिहरूलाई रोजगारदाता राष्ट्रका रोजगारदाता कम्पनीहरूबाट रोजगारी तथा किस्तावन्दीमा ऋण असुली गरिदिने सम्बन्धी आश्वासन पत्र (Assurance Letter) पेश गर्नसक्ने म्यानपावर कम्पनी र रोजगारीमा जाने व्यक्तिबीच त्रिपक्षीय ऋण सम्झौता गरी उपलब्ध गराएको प्रतिव्यक्ति रु. एकलाख पचास हजारसम्मको कर्जा ।	हटाउने ।
५९.	ई. प्रा. निर्देशन नं. १७/०७१ को बुँदा नं. ४ को (ख)	(ख) गरिवीको रेखामुनि रहेका, विपन्न वा न्यून आय भएका जनताको आय तथा रोजगार बढाउन यस बैंकबाट इजाजतपत्रप्राप्त “क”, “ख” र “ग” वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले मूल्याङ्कन गरी योग्य ठानेका ग्रामीण क्षेत्रमा स्थापना भई कार्यरत सहकारी संस्थाहरूलाई विपन्न वर्गमा लगानी गर्ने गरी थोक कर्जा उपलब्ध गराउन सक्ने र यसरी उपलब्ध गराएको कर्जा विपन्न वर्गमा लगानी भए नभएको सम्बन्धमा सम्बन्धित बैंक/वित्तीय संस्थाबाट नै अनुगमन गरी ६/६ महिनामा सोको विवरण यस बैंकमा पठाउनु पर्ने ।	(ख) गरिवीको रेखामुनि रहेका, विपन्न वा न्यून आय भएका जनताको आय तथा रोजगार बढाउन यस बैंकबाट इजाजतपत्रप्राप्त “क”, “ख” र “ग” वर्गको इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले मूल्याङ्कन गरी योग्य ठानेका ग्रामीण क्षेत्रमा स्थापना भई कार्यरत सहकारी संस्थाहरूलाई विपन्न वर्गमा लगानी गर्ने गरी थोक कर्जा उपलब्ध गराउन सक्नेछन् । (ङ) इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले उपलब्ध गराएको कर्जा विपन्न वर्गमा लगानी भए नभएको सम्बन्धमा सम्बन्धित बैंक/वित्तीय संस्थाबाट नै अनुगमन गरी ६/६ महिनामा सोको विवरण यस बैंकमा पठाउनु पर्ने ।
६०.	ई. प्रा. निर्देशन नं. १७/०७१को बुँदा नं. १७	(२) “ख” र “ग” वर्गका संस्थाहरूको हकमा: (क) यस बैंकबाट इजाजतपत्रप्राप्त “ख” र “ग” वर्गका संस्थाहरूले तोकिएका उत्पादनशील क्षेत्रमा (कृषि, उर्जा, पर्यटन क्षेत्र र घरेलु तथा साना उद्योग) गर्ने कर्जा लगानीलाई सुनिश्चित गर्न २०७३ आषाढमसान्तसम्म कुल कर्जा लगानीको “ख” वर्गका संस्थाले न्यूनतम १५ प्रतिशत र “ग” वर्गका संस्थाले न्यूनतम १० प्रतिशत कर्जा लगानी पुऱ्याउने गरी वार्षिक कार्ययोजना तयार गर्नुपर्नेछ । यसरी तयार गरिएको वार्षिक कार्ययोजनालाई अनुगमन गर्न सकिने गरी हरेक वर्ष अर्धवार्षिक लक्ष्य समेत निर्धारण गर्नु पर्नेछ । संस्थाले निर्धारण गरेको वार्षिक लक्ष्य सम्बन्धी कार्ययोजना/विवरण निर्देशन फा. नं. १७.२ बमोजिमको ढाँचामा मिति २०७० पुसमसान्त भित्र बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग र सम्बन्धित सुपरिवेक्षण विभागमा पेश गर्नु पर्नेछ ।	(२) “ख” र “ग” वर्गका संस्थाहरूको हकमा: (क) यस बैंकबाट इजाजतपत्रप्राप्त “ख” र “ग” वर्गका संस्थाहरूले तोकिएका उत्पादनशील क्षेत्रमा (कृषि, उर्जा, पर्यटन क्षेत्र र घरेलु तथा साना उद्योग) गर्ने कर्जा लगानीलाई सुनिश्चित गर्न २०७३ आषाढ मसान्तसम्म कुल कर्जा लगानीको “ख” वर्गका संस्थाले न्यूनतम १५ प्रतिशत र “ग” वर्गका संस्थाले न्यूनतम १० प्रतिशत कर्जा लगानी पुऱ्याउने गरी वार्षिक कार्ययोजना तयार गर्नुपर्नेछ । यसरी तयार गरिएको वार्षिक कार्ययोजनालाई अनुगमन गर्न सकिने गरी हरेक वर्ष अर्धवार्षिक लक्ष्य समेत निर्धारण गर्नु पर्नेछ ।

क्र.सं	निर्देशन/बुँदा/उपबुँदा	विद्यमान व्यवस्था	थप/संशोधन/परिमार्जन
६१.	ई. प्रा. निर्देशन नं. १८/०७१को बुँदा नं. ८	<p>८. गाभ्ने/गाभिने भई स्तरोन्नति हुने सम्बन्धमा:</p> <p>(१) बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०६३ को दफा ६९ बमोजिम इजाजतपत्रप्राप्त संस्था एक आपसमा गाभ्ने/गाभिने भई सोही ऐनको दफा ३६ बमोजिम स्तरोन्नतिको लागि यस बैंकमा निवेदन पेश हुन आएमा सर्वप्रथम गाभ्ने/गाभिने सम्बन्धी प्रक्रिया अवलम्बन गर्नु पर्नेछ र सो को टुंगो लागे पछि स्तरोन्नतिको कारवाही अधि बढाइनेछ । यसरी गाभ्ने/गाभिने भई स्तरोन्नतिको लागि पेश हुन आएको निवेदनलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।</p>	<p>८. गाभ्ने/गाभिने/प्राप्ति भई स्तरोन्नति हुने सम्बन्धमा:</p> <p>(१) बैंक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०६३ को दफा ६९ बमोजिम इजाजतपत्रप्राप्त संस्था एक आपसमा गाभ्ने/गाभिने/प्राप्ति भई सोही ऐनको दफा ३६ बमोजिम स्तरोन्नतिको लागि यस बैंकमा निवेदन पेश हुन आएमा सर्वप्रथम गाभ्ने/गाभिने सम्बन्धी प्रक्रिया अवलम्बन गर्नु पर्नेछ र सो को टुंगो लागे पछि स्तरोन्नतिको कारवाही अधि बढाइनेछ । यसरी गाभ्ने/गाभिने/ प्राप्ति भई स्तरोन्नतिको लागि पेश हुन आएको निवेदनलाई प्राथमिकता दिइनेछ ।</p>
६२.	ई. प्रा. निर्देशन नं. १९/०७१ को बुँदा नं. ३	(४) प्राकृतिक व्यक्तिको सम्बन्धमा पहिचान कायम गर्दा इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुले यस निर्देशनको अनुसूची – १९.१ मा उल्लेख गरे अनुरूपका कागजात, तथ्याङ्क, सुचनाहरु प्राप्त गरी सोलाई स्वतन्त्र र भरपर्दो स्रोतबाट पुष्टी गर्नु पर्नेछ ।	(४) प्राकृतिक व्यक्तिको सम्बन्धमा पहिचान कायम गर्दा इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुले यस निर्देशनको अनुसूची – १९.१ मा उल्लेख गरे अनुरूपका कागजात, तथ्याङ्क, सुचनाहरु प्राप्त गरी आफू सन्तुष्ट हुनेगरी स्वतन्त्र र भरपर्दो स्रोतबाट पुष्टी गर्नु पर्नेछ ।
६३.	ई. प्रा. निर्देशन नं. १९/०७१ को बुँदा नं. ३ को ५	(५) कानुनी व्यक्ति वा संस्थापनाहरुको सम्बन्धमा पहिचान कायम गर्दा इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुले यस निर्देशनको अनुसूची – १९.१ मा उल्लेख गरे अनुरूपका कागजात, तथ्याङ्क, सुचनाहरु प्राप्त गरी त्यसलाई स्वतन्त्र र भरपर्दो स्रोतबाट पुष्टी गर्नु पर्नेछ ।	(५) कानुनी व्यक्ति वा संस्थापनाहरुको सम्बन्धमा पहिचान कायम गर्दा इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुले यस निर्देशनको अनुसूची – १९.१ मा उल्लेख गरे अनुरूपका कागजात, तथ्याङ्क, सुचनाहरु आफू सन्तुष्ट हुनेगरी स्वतन्त्र र भरपर्दो स्रोतबाट पुष्टी गर्नु पर्नेछ ।
६४.	ई. प्रा. निर्देशन नं. १९/०७१ को बुँदा नं. ४ को १	(१) कुनै ग्राहकले एक वा एक भन्दा वढी हिताधिकारीको लागि कारोबार गरिरहेको कुरा सुनिश्चित गर्नका लागि इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुले आवश्यक मापदण्डहरु निर्धारण गर्नु पर्नेछ । यदि ग्राहकको हिताधिकारी भएमा इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुले त्यस्ता हिताधिकारीको पहिचानको लागि आफू सन्तुष्ट हुनेगरी आवश्यक सुचना तथा तथ्याङ्क विभिन्न स्रोतबाट प्राप्त गरी सोको पुष्टी समेत गर्नु पर्नेछ । हिताधिकारीको सम्बन्धमा प्राप्त गरिने सुचना यस निर्देशनको अनुसूची – १९.१ मा तोकिए अनुरूप हुनेछ ।	(१) कुनै ग्राहकले एक वा एक भन्दा वढी हिताधिकारीको लागि कारोबार गरिरहेको कुरा सुनिश्चित गर्नका लागि इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुले आवश्यक मापदण्डहरु निर्धारण गर्नु पर्नेछ । यदि ग्राहकको हिताधिकारी भएमा इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुले त्यस्ता हिताधिकारीको पहिचानको लागि आफू सन्तुष्ट हुनेगरी आवश्यक सुचना तथा तथ्याङ्क विभिन्न स्रोतबाट प्राप्त गर्नु पर्नेछ । हिताधिकारीको सम्बन्धमा प्राप्त गरिने सुचना यस निर्देशनको अनुसूची – १९.१ मा तोकिए अनुरूप हुनेछ ।
६५.	ई. प्रा. निर्देशन नं. १९/०७१ को बुँदा नं.११	११. ग्राहकसँगको सम्बन्धको समाप्ति इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुले कुनै नयाँ ग्राहकको वा सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण ऐन, २०६४ लागू हुनु पहिलेका ग्राहकको पनि	११. ग्राहकसँगको सम्बन्धको समाप्ति इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुले कुनै नयाँ ग्राहकको वा सम्पत्ति शुद्धीकरण निवारण ऐन, २०६४ लागू हुनु पहिलेका ग्राहकको पनि

क्र.सं	निर्देशन/बुँदा/उपबुँदा	विद्यमान व्यवस्था	थप/संशोधन/परिमार्जन
		यस निर्देशन अनुरूपको ग्राहक पहिचान पद्धति सम्पन्न गर्न नसक्ने अवस्था विद्यमान भएमा ग्राहकसँगको सम्बन्धलाई स्थगित गरी त्यस्तो कारोबारलाई यस निर्देशनको बुँदा नं. १९ को उपबुँदा (१) अनुसार शंकास्पद कारोबारको रूपमा पनि पठाउनु पर्नेछ ।	यस निर्देशन अनुरूपको ग्राहक पहिचान पद्धति सम्पन्न गर्न नसक्ने अवस्था विद्यमान भएमा ग्राहकको खाता रोक्का राखी ग्राहकसँगको सम्बन्धलाई स्थगित गरी त्यस्तो कारोबारलाई यस निर्देशनको बुँदा नं. १९ को उपबुँदा (१) अनुसार शंकास्पद कारोबारको रूपमा पनि पठाउनु पर्नेछ ।
६६.	ई. प्रा. निर्देशन नं. १९/०७१ को बुँदा नं.१२ को उपबुँदा नं. ६	(ख) प्रत्यक्षरूपमा कारोबार गरिने ग्राहकसँग माग गरिने कागजातका अतिरिक्त थप कागजातको प्राप्ति,	(ख) प्रत्यक्षरूपमा कारोबार गरिने ग्राहकसँग माग गरिने कागजातका अतिरिक्त अन्य आवश्यक कागजातको प्राप्ति,
६७.	ई. प्रा. निर्देशन नं. १९/०७१ को बुँदा नं.१३ को उपबुँदा ३	(घ) रु १,००,०००/- भन्दा कम वार्षिक कारोबार भएका वचत तथा चल्ती खाताहरु ।	(घ) रु ३,००,०००/- भन्दा कम वार्षिक कारोबार भएका वचत तथा चल्ती खाताहरु ।
६८.	ई. प्रा. निर्देशन नं. १९/०७१ को बुँदा नं.१७	१७. सीमा कारोबार विवरण पठाउनु पर्ने (२) दश लाख वा सो भन्दा बढीको निक्षेप लिने सम्बन्धमा इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुले छुट्टै कार्यविधि तयार गरी सोही अनुरूप सञ्चालन र लेखा राख्ने व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।	१७. सीमा कारोबार विवरण पठाउनु पर्ने (२) दश लाख वा सो भन्दा बढीको निक्षेप लिने सम्बन्धमा इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुले कार्यविधि तयार गरी सोही अनुरूप सञ्चालन र छुट्टै अभिलेख राख्ने व्यवस्था गर्नु पर्नेछ ।
६९.	ई. प्रा. निर्देशन नं. १९/०७१ को बुँदा नं.१९ को २	१९. शंकास्पद कारोबारको विवरण पठाउने (२) इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाले सबै शंकास्पद कारोबार र कारोबारको प्रयास समेतको विवरण वित्तीय जानकारी इकाईमा पठाउनु पर्नेछ । विवरण पठाउने दायित्व अन्य कुनै किसिमले सीमित हुने छैन ।	१९. शंकास्पद कारोबारको विवरण पठाउने (२) इजाजतपत्रप्राप्त बैंक तथा वित्तीय संस्थाले सबै शंकास्पद कारोबार वा सोको प्रयास समेतको विवरण वित्तीय जानकारी इकाईमा पठाउनु पर्नेछ । विवरण पठाउने दायित्व अन्य कुनै किसिमले सीमित हुने छैन ।
७०.	ई. प्रा. निर्देशन नं. १९/०७१ को नयां बुँदा थप गर्ने ।		२५. यस बैंकबाट इजाजतपत्रप्राप्त “क” वर्गका बैंकहरुले यस बैंकको वेभसाइटमा Supervision शिर्षक अन्तर्गत Bank Supervision मा AML CFT Reporting Format रिपोर्टिङ फाइलहरु अपलोड गरिएको हुँदा सो मध्ये Offsite Data Collection Form को विवरण तयार गरी अर्ध वार्षिक रूपमा प्रत्येक असार मसान्त र पुस मसान्तको विवरण क्रमशः श्रावण र माघ मसान्तभित्र र Bank's Self-Assessment Questionnaire को विवरण तयार गरी वार्षिक रूपमा प्रत्येक श्रावण मसान्तभित्र बैंक सुपरिवेक्षण विभागमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

क्र.सं	निर्देशन/बुँदा/उपबुँदा	विद्यमान व्यवस्था	थप/संशोधन/परिमार्जन
७१.	ई. प्रा. निर्देशन नं. १९/०७१ को अनुसूची १९.१ को स्पष्टिकरण को बुँदा न.२	(२) यस निर्देशन बमोजिम परिष्कृत ग्राहक पहिचान पद्धति (Enhanced CDD) अपनाउनु पर्ने ग्राहकहरुको हकमा भने एकाघर परिवारका जिवित सदस्यहरुको नागरिकताको छबिचित्र अनिवार्य रुपमा लिनु पर्नेछ ।	(२) यस निर्देशन बमोजिम परिष्कृत ग्राहक पहिचान पद्धति (Enhanced CDD) अपनाउनु पर्ने ग्राहकहरुको हकमा भने एकाघर परिवारका सदस्यहरुको नागरिकताको छबिचित्र (नावालकको हकमा परिचयपत्र) लिनु पर्नेछ ।
७२.	पत्र संख्या : वै.वि.नि.वि./नीति/परिपत्र/कखग/१३/०७१/७२ वित्तीय साक्षरता तथा उपभोक्ता संरक्षण सम्बन्धी व्यवस्था	६. खाता सञ्चालन तथा बन्द गर्दा लाग्ने शुल्क सम्बन्धी व्यवस्था (क) इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले निक्षेप खाता सञ्चालन गर्दा, खाता बन्द गर्दा, एबीबीएस सेवा प्रदान गर्दा वा स्टेटमेन्ट दिँदा ग्राहकबाट कुनै किसिमको सेवा शुल्क लिन पाइने छैन । तर, ग्राहकले कुनै एक अवधिको स्टेटमेन्ट एक पटक भन्दा बढी माग गरेको अवस्थामा त्यस्तो शुल्क लिन बाधा पुगेको मानिने छैन ।	६. खाता सञ्चालन तथा बन्द गर्दा लाग्ने शुल्क सम्बन्धी व्यवस्था (क) इजाजतपत्रप्राप्त संस्थाले निक्षेप खाता सञ्चालन गर्दा, खाता बन्द गर्दा, स्टेटमेन्ट दिँदा वा प्राकृतिक व्यक्तिको हकमा रु एकलाख सम्मको एबीबीएस सेवा प्रदान गर्दा ग्राहकबाट कुनै किसिमको सेवा शुल्क लिन पाइने छैन । तर, ग्राहकले कुनै एक अवधिको स्टेटमेन्ट एक पटक भन्दा बढी माग गरेको अवस्थामा त्यस्तो शुल्क लिन बाधा पुगेको मानिने छैन ।
७३.	पत्र संख्या : वै.वि.नि.वि./नीति/परिपत्र/कखग/१३/०७१/७२ वित्तीय साक्षरता तथा उपभोक्ता संरक्षण सम्बन्धी व्यवस्था	८. ब्याजदर सम्बन्धमा (ख) कर्जामा लाग्ने पेनाल ब्याज दर कर्जा प्रवाह गर्दा ऋणीसँग गरिने सम्झौतामा उल्लेख गर्नुपर्नेछ । पेनाल ब्याज लिँदा बक्यौता साँवा रकममा वार्षिक पेनाल ब्याजदरले विलम्ब भएको समयावधीका लागि कायम हुन आउने रकम भन्दा बढी लिन पाइने छैन । पेनाल ब्याजमा ब्याज लाग्ने गरी रकम असुल उपर गर्न पाइने छैन ।	८. ब्याजदर सम्बन्धमा (ख) कर्जामा लाग्ने पेनाल ब्याज दर कर्जा प्रवाह गर्दा ऋणीसँग गरिने सम्झौतामा उल्लेख गर्नुपर्नेछ । पेनाल ब्याज लिँदा बक्यौता ब्याज र किस्ता रकममा वार्षिक पेनाल ब्याजदरले विलम्ब भएको समयावधीका लागि कायम हुन आउने रकम भन्दा बढी लिन पाइने छैन । पेनाल ब्याजमा ब्याज लाग्ने गरी रकम असुल उपर गर्न पाइने छैन ।
७४.	ई. प्रा. निर्देशन नं. २२/०७१ को बुँदा न. २	२. यस बैकबाट इजाजतपत्रप्राप्त "क" वर्गका बैकहरुले बैक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०६३ को दफा ४७ को उपदफा (१) को खण्ड (स) मा उल्लिखित राष्ट्र बैकले तोकेका अन्य काम गर्ने व्यवस्था अन्तर्गत केन्द्रीय निक्षेप सेवा नियमावली, २०६७ बमोजिम निक्षेप सदस्यको रुपमा कार्य गर्न सक्ने छन् ।	२. यस बैकबाट इजाजतपत्रप्राप्त "क" र राष्ट्रिय स्तरका "ख" तथा "ग" वर्गका संस्थाहरुले बैक तथा वित्तीय संस्था सम्बन्धी ऐन, २०६३ को दफा ४७ बमोजिम उल्लिखित राष्ट्र बैकले तोकेका अन्य काम गर्ने व्यवस्था अन्तर्गत केन्द्रीय निक्षेप सेवा नियमावली, २०६७ बमोजिम निक्षेप सदस्यको रुपमा कार्य गर्न सक्ने छन् ।
७५.	ई. प्रा. निर्देशन नं. २२/०७१ को बुँदा न. २२ को ५	५ पुजीवृद्धि सम्बन्धमा बैंक/वित्तीय संस्था संस्थापना एवम् वित्तीय कारोबार गर्ने इजाजतपत्र सम्बन्धी नीतिगत एवम् प्रक्रियागत व्यवस्था, २०६३ मा गरिएको व्यवस्था अनुसार यस बैकको मिति २०६३/१२/१३ मा भएको निर्णयभन्दा अघि सञ्चालनमा रहिरहेका बैक तथा वित्तीय संस्थाहरुले देहाय बमोजिम पुरा	५. बैक तथा वित्तीय संस्थाहरुको न्युनतम चुक्ता पुजी सम्बन्धी व्यवस्था (१) बैक तथा वित्तीय संस्थाहरुले कायम गर्नुपर्ने न्युनतम चुक्ता पुजी सम्बन्धी देहायको व्यवस्था गरिएको छ :

क्र.सं	निर्देशन/बुँदा/उपबुँदा	विद्यमान व्यवस्था	थप/संशोधन/परिमार्जन																																
		<p>गर्नु पर्ने पुँजी योजना सम्बन्धमा देहायको व्यवस्था गरिएको छ ।</p> <p>(१) बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुको वर्गिकरण र न्यूनतम चुक्ता पुँजी सम्बन्धी व्यवस्था</p> <p style="text-align: right;">रु करोडमा</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th>वर्ग</th> <th>राष्ट्रियस्तर</th> <th>४-१० जिल्ला*</th> <th>१-३ जिल्ला*</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>“क”</td> <td>२००</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>“ख”</td> <td>६४</td> <td>३०^{a/} २०</td> <td>३० १०</td> </tr> <tr> <td>“ग”</td> <td>३०^{a/} २०</td> <td>-</td> <td>३०^{a/} १०</td> </tr> </tbody> </table> <p>* काठमाडौँ उपत्यका बाहेक । यस्ता वित्तीय संस्थाहरुको कार्य क्षेत्र/परियोजना तोकिएका जिल्लाहरुमा सीमित रहने ।</p> <p>a/ लिजिङ्ग कारोबार गर्ने वित्तीय संस्थाको हकमा मात्र लागू हुने ।</p> <p>(२) उपर्युक्त समयमा सञ्चालनमा रहिरहेका बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुले २०७० असार मसान्तभित्र नयाँ व्यवस्था गरिए अनुसारको चुक्ता पुँजी समानुपातिक रूपमा बाँकी वर्षहरुमा पुरा गर्न २०६४ असार मसान्तलाई आधार वर्षको रूपमा लिई आ.व. २०६४।६५ देखि हरेक वर्ष नपुग रकमको समानुपातिक दरले वृद्धि गर्दै लैजानु पर्ने र सोही बमोजिमको व्यावसायिक योजना/ पुँजी योजना ९ऋतुउपलब्धि एविल० पेश गर्नु पर्नेछ। तोकिएको न्यूनतम चुक्ता पुँजी पुरा नगर्ने यस बैंकबाट इजाजतपत्रप्राप्त “क”, “ख” र “ग” वर्गका संस्थाले २०७१ आषाढमसान्तभित्रमा अनिवार्य रूपमा तोकिएको न्यूनतम चुक्ता पुँजी पुरा गर्नुपर्नेछ । यस व्यवस्था बमोजिम न्यूनतम चुक्ता पुँजी (साधारण सेयर) पुऱ्याउने सम्बन्धी पुँजीयोजना सम्बन्धित बैंक तथा वित्तीय संस्थाले मिति २०७० असोज मसान्तभित्र यस बैंकको बैंक तथा वित्तीय संस्था नियमन विभाग र सम्बन्धित सुपरिवेक्षण विभागमा पेश गर्नुपर्नेछ ।</p>	वर्ग	राष्ट्रियस्तर	४-१० जिल्ला*	१-३ जिल्ला*	“क”	२००	-	-	“ख”	६४	३० ^{a/} २०	३० १०	“ग”	३० ^{a/} २०	-	३० ^{a/} १०	<p style="text-align: right;">रु करोडमा</p> <table border="1" style="margin-left: auto; margin-right: auto;"> <thead> <tr> <th>वर्ग</th> <th>राष्ट्रियस्तर</th> <th>४-१० जिल्ला*</th> <th>१-३ जिल्ला*</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>“क”</td> <td>२००</td> <td>-</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>“ख”</td> <td>६४</td> <td>३०^{a/} २०</td> <td>३० १०</td> </tr> <tr> <td>“ग”</td> <td>३०^{a/} २०</td> <td>-</td> <td>३०^{a/} १०</td> </tr> </tbody> </table> <p>* काठमाडौँ उपत्यका बाहेक । यस्ता वित्तीय संस्थाहरुको कार्य क्षेत्र/परियोजना तोकिएका जिल्लाहरुमा सीमित रहने ।</p> <p>a/ लिजिङ्ग कारोबार गर्ने वित्तीय संस्थाको हकमा मात्र लागू हुने ।</p> <p>बैंक/वित्तीय संस्था संस्थापना सम्बन्धी नया नीतिगत एवम् प्रक्रियागत व्यवस्थाको विशेष व्यवस्था अन्तर्गत स्थापित एक जिल्ला वित्तीय संस्थाको हकमा उपर्युक्त तालिकामा उल्लेख गरे बमोजिम न्यूनतम चुक्ता पुँजी कायम गर्न अनिवार्य हुने छैन ।</p> <p>(२) मिति २०७१ आषाढ मसान्तभित्र बुदा नं. (१) मा उल्लेख गरे बमोजिम तोकिएको न्यूनतम चुक्ता पुँजी पूरा नगर्ने बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुलाई देहाय बमोजिमको कारवाही हुनेछ :</p> <p>(क) नगद लाभांश वितरण गर्न रोक लगाउने,</p> <p>(ख) शाखा विस्तार गर्न रोक लगाउने,</p> <p>(ग) २०७१ भदौ मसान्तमा कायम रहने निक्षेपमा ५ प्रतिशत भन्दा बढी हुने गरी निक्षेप संकलन गर्न रोक लगाउने र</p> <p>(घ) २०७१ भदौ मसान्तमा कायम रहने कुल कर्जा भन्दा बढी हुने गरी कर्जा प्रवाह गर्न रोक लगाउने ।</p>	वर्ग	राष्ट्रियस्तर	४-१० जिल्ला*	१-३ जिल्ला*	“क”	२००	-	-	“ख”	६४	३० ^{a/} २०	३० १०	“ग”	३० ^{a/} २०	-	३० ^{a/} १०
वर्ग	राष्ट्रियस्तर	४-१० जिल्ला*	१-३ जिल्ला*																																
“क”	२००	-	-																																
“ख”	६४	३० ^{a/} २०	३० १०																																
“ग”	३० ^{a/} २०	-	३० ^{a/} १०																																
वर्ग	राष्ट्रियस्तर	४-१० जिल्ला*	१-३ जिल्ला*																																
“क”	२००	-	-																																
“ख”	६४	३० ^{a/} २०	३० १०																																
“ग”	३० ^{a/} २०	-	३० ^{a/} १०																																

क्र.सं	निर्देशन/बुँदा/उपबुँदा	विद्यमान व्यवस्था	थप/संशोधन/परिमार्जन
		<p>तर, बैंक/वित्तीय संस्था संस्थापना सम्बन्धी नयाँ नीतिगत एवम् प्रक्रियागत व्यवस्थाको विशेष व्यवस्था अन्तर्गत स्थापित एक जिल्ला वित्तीय संस्थाको हकमा १-३ जिल्लाका लागि तोकिएको चुक्ता पुँजी समानुपातिक रूपमा बाँकी वर्षहरूमा पुऱ्याउन अनिवार्य हुने छैन ।</p> <p>(३) मिति २०७१ आषाढ मसान्तभित्र समेत तोकिएको न्यूनतम चुक्ता पुँजी पूरा नगर्ने बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूलाई देहाय बमोजिमको कारवाही हुने छ :</p> <p>(क) नगद लाभांश वितरण गर्न रोक लगाउने,</p> <p>(ख) शाखा विस्तार गर्न रोक लगाउने,</p> <p>(ग) २०७१ भदौ मसान्तमा कायम रहने निक्षेपमा ५ प्रतिशत भन्दा बढी हुने गरी निक्षेप संकलन गर्न रोक लगाउने र</p> <p>(घ) २०७१ भदौ मसान्तमा कायम रहने कुल कर्जा भन्दा बढी हुने गरी कर्जा प्रवाह गर्न रोक लगाउने ।</p> <p>(४) कुनै व्यक्ति फर्म, कम्पनी, एकाघर परिवार वा संगठित संस्थाबाट संस्थापक सेयरमा लगानी गर्दा यस बैंकबाट इजाजतपत्रप्राप्त कुनै एक बैंक तथा वित्तीय संस्थामा बढीमा १५ प्रतिशत र अन्य बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूमा चुक्ता पुँजीको बढीमा एक प्रतिशतसम्म मात्र लगानी गर्न सकिनेछ । विगतमा एक भन्दाबढी बैंक तथा वित्तीय संस्थामा संस्थापक वा संस्थापक समुह भई लगानी गरेको रकम यो नीति लागू भएको मितिले ५ वर्षभित्र आवश्यक प्रक्रिया पुऱ्याई बेचबिखन गरी/हटाई उल्लिखित सीमाभित्र सीमित हुने व्यवस्था कायम गर्नु पर्नेछ ।</p> <p>(५) विगतमा लघुवित्त संस्थाहरूको सेयर प्रति व्यक्ति एकाघर परिवार, फर्म, कम्पनी वा संगठित संस्था वा एकै समुहका कम्पनीले २५ प्रतिशतभन्दा बढी सेयर लिएको भएमा २०६८ असार मसान्तभित्र २५ प्रतिशतको सीमाभित्र ल्याउनु पर्नेछ ।</p> <p>६. बैंक तथा वित्तीय संस्था संस्थापना एवम् वित्तीय कारोबार गर्ने इजाजतपत्र सम्बन्धी नीतिगत एवम् प्रक्रियागत व्यवस्था, २०६३ को बुँदा १.३ मा उल्लेख भए बमोजिमका नयाँ बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरूले तोकिएको चुक्ता पुँजी पुऱ्याउने प्रतिबद्धताको म्याद २०६७ चैत</p>	

क्र.सं	निर्देशन/बुँदा/उपबुँदा	विद्यमान व्यवस्था	थप/संशोधन/परिमार्जन
		<p>मसान्तसम्म कायम गरिएको छ ।</p> <p>यसरी २०६७ चैतमसान्तसम्ममा तोकिएको चुक्ता पुँजी नपुऱ्याउने त्यस्ता संस्थाहरुलाई चुक्ता पुँजी नपुगुन्जेल सम्मका लागि देहायका कारवाही गरिने छ :-</p> <p>(क) शाखा विस्तार गर्न रोक लगाउने</p> <p>(ख) नगद लाभांश वितरण गर्न रोक लगाउने ।</p>	
७६.	ई. प्रा. निर्देशन नं. २२/०७१ को बुँदा न. ६	<p>६. बैंक तथा वित्तीय संस्था संस्थापना एवम् वित्तीय कारोबार गर्ने इजाजतपत्र सम्बन्धी नीतिगत एवम् प्रक्रियागत व्यवस्था, २०६३ को बुँदा १.३ मा उल्लेख भए बमोजिमका नयाँ बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुले तोकिएको चुक्ता पुँजी पुऱ्याउने प्रतिबद्धताको म्याद २०६७ चैत मसान्तसम्म कायम गरिएको छ ।</p> <p>यसरी २०६७ चैतमसान्तसम्ममा तोकिएको चुक्ता पुँजी नपुऱ्याउने त्यस्ता संस्थाहरुलाई चुक्ता पुँजी नपुगुन्जेल सम्मका लागि देहायका कारवाही गरिने छ :-</p> <p>(क) शाखा विस्तार गर्न रोक लगाउने</p> <p>(ख) नगद लाभांश वितरण गर्न रोक लगाउने ।</p>	हटाइएको
७७.	ई. प्रा. निर्देशन नं. २२/०७१ को बुँदा न. २०	<p>२०. सेफ डिपोजिट भल्ट, लकर सेवा सञ्चालन सम्बन्धमा</p> <p>५. साइजको आधारमा सेफ डिपोजिट भल्टको वर्गिकरण गरी सोही अनुरुप अनिवार्य बीमा गरेको हुनु पर्ने ।</p>	<p>२०. सेफ डिपोजिट भल्ट, लकर सेवा सञ्चालन सम्बन्धमा</p> <p>५. साइजको आधारमा सेफ डिपोजिट भल्ट र लकरको वर्गिकरण गरी सोही अनुरुप उपयुक्त बीमा पोलिसी लिई आवश्यक सुरक्षा व्यवस्था गर्नुपर्ने ।</p>
७८.	ई. प्रा. निर्देशन नं. २२/०७१	हाल नभएको	<p>३९. बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरुमा ग्राहकहरुले नगद वा चेकबाट खातामा रकम जम्मा गर्दा सोको System Printed प्रमाण भौचरमा २०७३ साउन १ देखि अनिवार्य रुपमा उल्लेख गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्ने छ ।</p>

क्र.सं	निर्देशन/बुँदा/उपबुँदा	विद्यमान व्यवस्था	थप/संशोधन/परिमार्जन
७९.	हाल नभएको	हाल निर्देशन मात्र रहेको : वित्तीय साक्षरता तथा उपभोक्ता संरक्षण सम्बन्धी व्यवस्था	ई. प्रा. निर्देशन नं. २२ वित्तीय साक्षरता तथा उपभोक्ता संरक्षण सम्बन्धी व्यवस्था ई. प्रा. निर्देशन नं. २३ विविध